

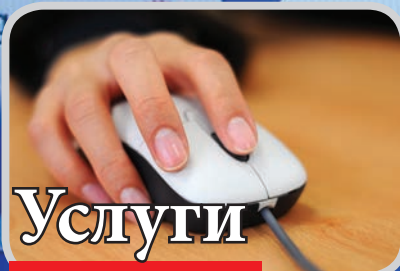
АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ

www.aktivnipotrebiteli.bg

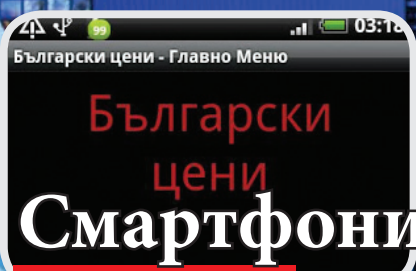
Здраве

Полезни храни за сърцето

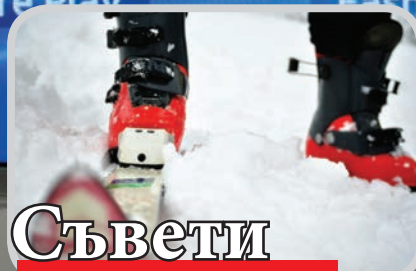
Услуги

Публични регистри

Смартфони

Мобилни приложения

Съвети

Икономична ски почивка

Тест на телевизори

Тест на хладилници

ISSN 1314-0353

9 771312 783004 >

Съдържание

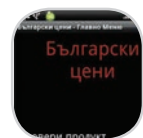
Актуално 3-4

Къде е България 5

Етикетите на храните и напитките 6

Полезни храни за сърцето 7

Смартфонът – ефективен помощник на пазар 8-9

Публични регистри 10-11

На съд в чужбина 12

Общи условия на договорите 21-23

стр. 13-16

ТЕСТ на телевизори

Изборът на телевизори в магазина става все по-голям и все по-сложен. Ако не можете да се ориентирате кое е най-доброто за вашите нужди, консултирайте се с нашия сравнителен тест на 21 модела плоски 40" телевизори със смарт функции и съдържание.

стр. 17-20

ТЕСТ на хладилници

Хладилникът е един от скъпоструващите домакински уреди, които купуваме сравнително рядко в живота си. Но даваме ли си сметка колко е важен всъщност той за дома ни? Как да изберем хладилник? – отговорът на този въпрос ще намерите в нашия сравнителен тест на 35 модела хладилници с вградена фризерна камера.

Умни мрежи? 24

Класация на автомобили 25

Къде да ходим на ски в Европа 26 -27

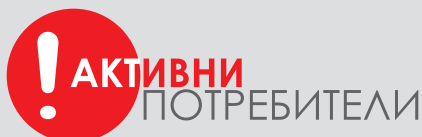
Банкноти 50 лева 28

Активни потребители през 2013 г. 29

Опасни стоки 31

Списание "Активни потребители!" не публикува търговски реклами. Издържа се само от вашата подкрепа. Купувайки списанието, вие поддържате независимостта ни от интересите на търговците!

Списание "Активни потребители!" публикува уникални, експертни и независими изследвания, които ви пестят време и пари. Без вашата помощ то няма да може да съществува! Можете да ни подпомогнете като се абонирате за Списание "Активни потребители!"

Списание "Активни потребители!" е списанието, което ви помага:

- да получавате най-доброто качество срещу парите си
- да познавате правата си
- да сте информирани за важните потребителски теми

Издание на
Българска национална
асоциация Активни потребители

Изпълнителен директор
Богомил Николов

Редакционен екип
Любка Нерезова
Богомил Николов
Александър Леков
Радослав Мирчев
Николай Златев

Разпространение
Венета Пейчева

Печат
Алианс Принт

ISSN 1314-0353

За абонамент
www.aktivnipotrebiteli.bg/abonament/

Банкова сметка
IBAN: BG67 FINV 9150 1000 0652 34
BIC: FINVBGSF
Първа Инвестиционна Банка АД,

За контакт
София 1504
ул. "Врабча" № 26
тел. 02/989 01 06
факс. 02/989 01 07
bnap@bnap.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Проверка на сайтове за цифрово съдържание

Европейската комисия предупреждава да внимаваме при покупката на игри, книги, видеофилми или музика по интернет

Все повече от европейските граждани купуват цифрово съдържание: през последната година средно 79 % от европейските потребители са използвали музикални услуги онлайн, а 60 % — игри онлайн. Игрите за деца, рекламирани като „безплатни“, представляват все по-голям дял от пазара на игрите в ЕС (50 % от всички игри за последните 12 месеца).

Проверени са 333 уебсайта, от които 159 продават игри по интернет. Значителен процент от тях (76 %) подлежат на допълнителни проверки поради съмнения относно спазването от страна на сайтовете на законодателството на ЕС в областта на защитата на потребителите. По-специално става дума за разпоредбите относно рекламата и основната информация за цената и характеристиките на цифровото

съдържание, която позволява на потребителите да направят информиран избор. От проверените 55 сайта, на които се продават игри за деца под 14 г., 71 % изглежда не спазват разпоредбите на ЕС.

Проверката констатира следните проблеми:

- **Неравноправни клаузи:** договорните условия трябва да бъдат посочени ясно и да са справедливи.
- **Право на отказ:** поради естеството на изтегляните продукти потребителят губи правото си да се откаже от договора, след като изтеглянето е започнало със съгласието на потребителя (с други думи, изтегленият продукт не може да бъде върнат).
- **Липсваща информация** за наименованието и адреса на търговеца: търговците са длъжни да посочват на уебсайта си своето наименование, пощенски и електронен адрес, за да могат потребителите да се свържат с тях в случай на нужда.

В Англия зоват за кардинална банкова реформа

Английската потребителска асоциация Which призовава за приемането на кодекс за поведение, който да въведе нови професионални стандарти за банките. Според асоциацията реформата трябва да се прицели в два основни проблема:

1. Повече конкуренция. Известно е, че пред потребителите съществуват множество формални и финансови бариери, когато не са доволни от обслужването и искат да сменят банката си. Тези пречки трябва да се отстранят, за да има повече конкуренция.

2. Повече отговорност. Трябва да се разреди и проблемът с липсата на отговорност у банковия сектор, за да се върне отново доверието в сектора.

За тази цел се предлага създаването на Кодекс за поведение, който да се контролира от независим орган по примера на Генералния медицински съвет в Англия, авторитетен орган с пълен набор от санкции

и наказания. (в България подобен добър пример е Националният съвет по саморегулация в рекламата – виж. <http://www.nss-bg.org>). Този орган трябва да има независимо ръководство, без пряк интерес в сектора на финансовите услуги, включително представители на потребителите и правомощия за строги наказания, включително и за забрана на провинили се банкери да работят в банковата индустрия. Всеки, който работи за британска банка следва да е преминал задължително обучение, преди да започне работа с клиенти. Банковия персонал също трябва да поставя интересите на своите клиенти на първо място.

Познавайки английските традиции и практика вероятно подобни мерки ще се случат и ще имат положително въздействие. По-важният въпрос обаче е, какво ще научим и приложим от англичаните в България? Или у нас проблеми няма и цари вечна пролет?

Нелоялна търговска практика при хранителна добавка за отслабване

Комисията за защита на потребителите (КЗП) забрани нелоялна практика при предоставяне на информация за хранителна добавка за отслабване Caralluma продавана чрез интернет сайта www.news2today.net/bgm/.

Установена е нелоялна търговска практика. При изискване на доказателства за твърденията, че въпросните добавки „интензивно стопяват корема“, „доставят енергия за по-интензивното функциониране на организма“, „подпомагат намаляването на мастната тъкан“ и „ускоряват обмяната на веществата“, търговецът не е предоставил такива.

Невярно е и обещанието, че ако потребителят не е доволен от резултатите, може да върне стоката в рамките на 60 дни и да получи парите си обратно. Това на практика е невъзможно, тъй като търговецът не е посочил име и адрес за връзка с него, което възпрепятства и правото на потребителя да върне стоката дори в законоустановения срок от 7 работни дни след доставката. Според Закона за защита на потребителите това е административно нарушение при продажба от разстояние, в случая чрез Интернет.

Пазарджик ще е първият европейски град с безплатен wi-fi навсякъде

До началото на 2014 година Пазарджик ще е първият град в Европа с безплатен интернет достъп навсякъде, заяви кме-

тът на града Тодор Попов. Инициативата предвижда най-напред да бъде осигурен свободен достъп до световната мрежа в обществените пространства – градинки и паркове, в училища и детски заведения, а след това и в питейните заведения и ресторанти. На следващия етап се предвижда Акт 16 за новопостроените сгради да се дава само срещу удостоверение за обезпечен безплатен интернет достъп на територията на обекта.

Вече са предприети и първите действия в тази насока – градът е разделен на 7 зони и 7-те интернет доставчици са поели ангажимент да осигурят free wi-fi до още преди края на 2012.

Всичко това ще бъде напълно безплатно за крайните потребители - ще плащат собствениците на заведения и обекти, а за обществените места ангажимент ще има общината, която ще се договаря с доставчиците.

6 съвета за вземане на кредит он-лайн

Какво трябва да проверите преди и след като сключите договор за потребителски кредит он-лайн!

1. Проверете дали уебстраницата, която предлага кредити, дава информация за наименованието на търговеца, за неговото седалище и адрес на управление, както и имейл адрес.
2. Помнете, че когато преглеждате уебстраници, рекламиращи оферти за заеми, то предоставящият кредит трябва да посочи нагледен пример за кредит, който да покаже разходите, които са свързани с вземането на кредита, който ви интересува. Трябва да има посочен също и годишния процент на разходите (ГПР), чието определение е стандартизирано за целия Европейски съюз и по този начин вие можете по-лесно и с по-голямо доверие да сравнявате офертите.
3. Когато се свържете с предоставящия кредит, за да получите повече информация, проверете дали ви е предоставена в подходящ формат предоговорната информация.
4. Уверете се, че подробна информация за кредита се съдържа и в договора за кредит, който подписвате, проверете различните договорни условия, както и изискайте копие от договора да ви бъде изпратено по пощата. Договорът трябва е в писмена форма на хартия или друг траен носител.
5. Знайте, че като потребител вие имате 14 календарни дни, за да се откажете от подписания договор, без да давате каквито и да е обяснения.
6. В случай на проблем по който и да е от гореописаните точки с търговец, който се намира в друга държава-членка, вие може да сигнализирате местния Европейски потребителски център в държавата, където живеете. В другите случаи можете да се обърнете към местната потребителска организация.

Къде е България

Най-недоволни сме от автомобилите втора употреба, горивата, ипотечните заеми и електроснабдяването става ясно от ново проучване на ЕС.

Проучването Индекс на потребителските пазари предоставя сравними потребителски мнения за 27 страни и Норвегия, за 50 пазара на дребно. Подобно проучване беше направено за първи път преди две години. Това позволява да се сравни развистите във времето.

Функционирането на пазарите в България се оценява като най-слабо от всички държави-членки на ЕС. Това не е изненада за никого и до голяма степен потвърждава резултатите от предишното проучване. Класацията на пазара на стоки през 2012 г. остава подобна на тази от 2011. В негативен план силно се открояват два от пазарите на бързо оборотни стоки. Това са пазарите на хляб, зърнени храни, ориз и варива, както и този на млечни продукти, при които има най-голяма негативна разлика спрямо средното за ЕС.

Пазари на стоки

България	
Книги, списания и вестници	108.8
Очила и лещи	104.4
Безалкохолни напитки	103.3
.....	
Месо и месни произведения	93.4
Автомобили втора употреба	92.0
Автомобилни горива	91.2

Средно за ЕС

Книги, списания и вестници	103.7
Безалкохолни напитки	102.8
Хляб и варива	102.6
.....	
Облекла и обувки	97.1
Автомобилни горива	93.8
Автомобили втора употреба	92.0

Услуги

България	
Услуги за красотата (Фризьорски и козметични услуги, СПА)	109.7
Авиокомпани	109.6
Пощенски услуги	108.6
.....	
Услуги свързани с недвижими имоти	91.3
Ипотечни заеми	87.4
Електроснабдяване	85.8

Средно за ЕС

Услуги за красотата (Фризьорски и козметични услуги, СПА)	107.7
Култура и развлечения	106.6
Спортни състезания	105.4
.....	
Услуги свързани с недвижими имоти	94.7
Ипотечни заеми	94.6
Финансови услуги (инвестиционни и пенсионни консултанти)	93.6

Как е направено проучването?

В класацията за доставчиците на услуги, един пазар се откроява в сравнение с миналата година. предоставянето на телевизионни услуги (кабелна телевизия) се е подобрило с 13 места. Това може да се обясни с увеличаване на разнообразието и навлизането на нови атрактивни оферти. От друга страна, на пазара за културни и развлекателни услуги се представя по-лошо отколкото през 2011 г., с намаление от 3.7 пункта.

Два пазара (кабелна телевизия и доставка на интернет) показват положителна разлика от 14 места в сравнение със средното за ЕС. Пазарите на авиокомпани и пощенските услуги също имат по-висока оценка от ЕС-27.

Четири пазара обаче, се оценяват по-негативно в България, отколкото в ЕС27 - водоснабдяване, мобилни телефонни услуги, ипотечни кредити и доставките на електричество.

Проучването обхваща 5 основни аспекта на изследваните потребителски пазари: сравнимост, доверие, проблеми и жалби, удовлетвореност и смяна на доставчика.

• **Сравнимост** – възможността за потребителите да сравняват стоки и услугите по цена и качество.

• **Доверие** – доколко потребителите считат, че компаниите зачитат потребителските права.

• **Удовлетвореност** - посочва дали пазарите отговарят на желанията на потребителите, като косвено информира за сериозността на други недостатъци, които са останали неразкрити от конкретните показатели.

• **Проблеми и жалби** - комбинацията от „жалби“ и „проблеми“

дава представата за сериозността на проблемите и за вероятността потребителите да са в неизгодно положение, като съчетава честотата на проблемите и честотата на жалбите.

• **Смяна на доставчика** – възможността за избор на доставчик и липсата на бариери пред този избор.

На базата на 4 от 5-те аспекта (сравнимост, доверие, проблеми и жалби и удовлетвореност) е калкулиран общ пазарен индекс (Показател за функционирането на пазарите (MPI). За 11-те пазара, за които съществуват данни относно смяната на доставчика, е изчислен допълнителен индекс (MPIS – Показател за функционирането на пазарите, включително смяната на доставчика).

Етикети на храни и напитки

За какво трябва да следим върху етикетите, когато купуваме храни и напитки?

Всички производители и търговци на храни и напитки са длъжни да поставят етикет на български език на предлаганите продукти. Само съставките могат да бъдат обявени и на други езици. Самото етикетане, рекламирането и представянето на храните не трябва да заблуждава потребителите. Важно е да се знае, че на храните е забранено да се обозначават свойства, които приписват или подсказват за предпазването от възникването или с лекуване или диагностика на болести при човека.

Етикети на храни

Етикетите на храните трябва да съдържат минимална задължителна информация относно:

- наименованието, под което храната се продава;
- списък на съставките на храната и количество на някои от тях;
- срокът на трайност на храната и условията, при които трябва да се съхранява;
- нетното количество на предварително опакованите в отсъствие на потребителя храни;
- име/фирма, седалище и адрес на производителя или на лицето, което пуска храната на пазара, държавата на произход при храни от внос, маркировка за обозначаване на партидата, към която принадлежи храната;
- указания за употреба, ако е необходимо;

Храни съдържащи ГМО

Продажбата на храни съдържащи генетично модифицирани съставки е разрешена, но тя трябва да бъде съпроводена от съответната информация на етикета. Размерът на буквите в обозначението за съдържание на генетично модифицирани организми в продукти трябва да бъде два пъти по-голям в сравнение с останалата част на надписа и с цвят и шрифт, различни от основния. Текстът „СЪДЪРЖА ГЕНЕТИЧНО МОДИФИЦИРАНИ ОРГАНИЗМИ“ задължително се изписва на опаковката с размер не по-малък от 25 на сто от опаковката, с главни букви, с контрастен на останалата част от текста цвят. Също така трябва да се посочи количествено съдържание на генетично модифицирания организъм и уникалният му код.

Етикети на напитки

Етикетите на напитки трябва да посочват на етикетите си най-малко:

- състав на напитката,
- срок на годност,
- наименованието и адреса на производителя или вносителя на съответния продукт
- действителното обемно алкохолно съдържание за напитки, съдържащи повече от 1,2 % vol.

Когато в състава на напитката се съдържат добавки, не е правилно да бъдат посочени само с техните Е-номера. Изискването е пред номера или наименованието да е изписана категорията им /консервант, антиоксидант, подсладител, оцветител/, от което е видно предназначението им. При наличие на подсладителя „аспартам“ Е 951, на етикета трябва да бъде изписан предупредителния текст „Източник на фенилаланин“, което означава, че може да предизвика алергична реакция при хората. При наличие в състава на някои от следните оцветители: Е 102, Е 104, Е 110, Е 122, Е 124 и Е 129, на етикета трябва да бъде изписано предупреждението: Може да има неблагоприятни последици върху дейността и вниманието при децата.

При всички безалкохолни напитки и сокове трябва да се посочи видът на подслаждане чрез някои от текстовете „с подсладител“, „със захар“, или „със захар и подсладител“. При етикетането на натурални сокове от плодове, произведени от плодов концентрат на етикета трябва да е посочена информацията: „произведен от концентрат“. Нектарите от плодове се етикетират, като в обявения състав се посочва количественото съдържание на плодовете чрез израза: „съдържание на плодове минимум.....%“.

Липсата на част от тези данни, води до съмнение относно безопасността на напитката.

Нашият съвет

При липса на задължителните реквизити на етикета на храните и напитките или при наличието на заблуждаваща информация, сигнализирайте Българската агенция по безопасност на храните.

Телефон на потребителя в БАБХ

0700 122 99

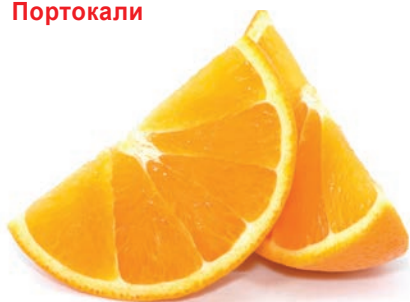
Полезни храни за сърцето

Лекарите изписват всевъзможни лекарства, но най-добрия лек е балансираното хранене и приема на полезни храни.

Сърдечно-съдовите заболявания са едни от най-опасните за човека и нерядко водещи до фатални последици. Проучванията показват, че в страни, където хората не ядат преработени храни, тези заболявания са рядкост. При воденето на здравословен начин на хранене още от детството, сърдечните пристъпи са почти напълно предотвратими.

Хипократ разбира концепцията още преди повече от 2000 години: „Нека храната бъде вашето лекарство, а вашето лекарство бъде вашата храна.“ Здравословната диета включва широка гама от плодове, зеленчуци, ядки и бобови растения. Някои от най-важните са:

Портокали

Съдържанието на пектин и калий в тях помага за поддържане на кръвното налягане под контрол. Ново изследване показва, че цитрусовият пектин помага да се неутрализира протеин, наречен galectin-3, който причинява увреждане на тъканта на сърцето, което води до сърдечната недостатъчност. Пектинът се съдържа в сърцевината на плода и ще си ги набавите, ако пиете сок с пулп или ядете портокали.

Къдраво зеле

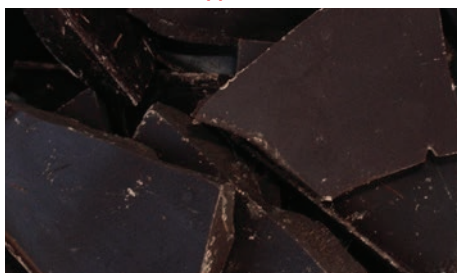
То е богато на антиоксиданти, омега-3 мастни киселини, фибри, фолиева киселина, калий и витамин Д. Съдържа също лутеин, който предпазва от атеросклероза. Зелето може да консумирате в прясно състояние в комбинация с кашу, слънчогледови семки и лимонов сок.

Червено вино

Научната литература показва, че хората, които пият умерено, са по-малко вероятно да имат сърдечно-съдови заболявания, отколкото тези, които се въздържат. Съдържа съединения, наречени полифеноли, които поддържат кръвоносните съдове гъвкави и помага срещу нежелано съсирване. Според някои учени те са толкова ефективни, колкото аспирин. Червеното вино трябва да се консумира не повече от една чаша на ден!

Тъмен шоколад

Минимално преработеното какао е богато на съединения наречени флаваноли, които подобряват гъвкавостта на кръвоносните съдове. Няколко парчета тъмен шоколад на ден могат да ви набавят тези съединения. Какаото поддържа младостта на кръвоносни съдове, намалява риска от високо кръвно налягане, диабет тип 2, бъбречни заболявания и деменция.

Леща

Бобовите растения, като леща, са свързани с 82 процента намаляване на риска от смърт от сърдечно-съдови заболявания. Причините са както растителните протеини и фибри в тях, така и наличието на фолиева киселина, магнезий и калий. Калият е от решаващо значение за поддържане на кръвното налягане под контрол.

Бадем

Проучване установява големи спадове във фатални аритмии с 2 порции ядки на седмица. Бадемите са богати на витамини B1, F2, F9 и витамин Е. Съдържанието на калций, желязо, магнезий и цинк също е много високо. Ккато и повечето ядки съдържа омега-3 мастни киселини и мононенаситени мазнини. Целият този комплекс от полезни вещества регулира кръвното налягане и се бори с лошия холестерол. Много полезни са и суровите ядки от орехи, шам-фъстък и фъстъци.

Нар

Консумацията му активира ензим, който разгражда лошия холестерол. Наровите съдържат витамин С, калций, магнезий, фосфор, желязо, които трайно намаляват холестерола и регулират водно-солевия обмен. Антиоксидантите в него могат да спрат развитието на атеросклерозата.

Сьомга

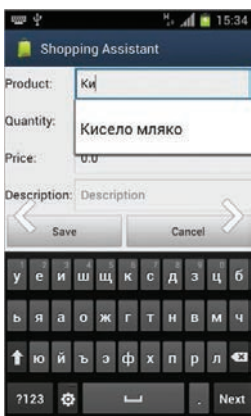
Проучванията показват, че консумирането на две или повече порции риба на седмица, е свързано с 30% по-нисък риск от развитие на коронарна болест на сърцето в дългосрочен план. Риби като сьомга и риба тон съдържат омега-3 мастни киселини, които понижават нивото на триглицеридите в кръвта, които могат да допринесат за съсирването на кръвта. Омега-3 мастните киселини помагат за нормализиране на кръвното налягане, което е предпоставка за предотвратяване на аритмия.

Смартфонът – ефективен помощник на пазар

Как мобилното устройство може да ни бъде полезно в супермаркета и при съставяне на семейния бюджет?

Смарт телефоните са създадени да помагат в ежедневните задачи и да улесняват притежателите си за всичко, свързано с голямо количество информация, организация и комуникация. Предлагаме няколко приложения за мобилни устройства, които ще са ви полезни в потребителския избор, организация на покупките и личния бюджет.

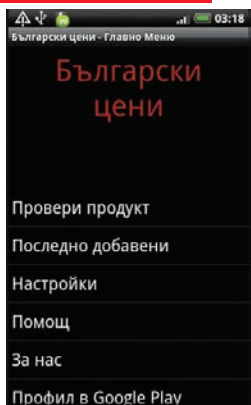
Пазарен Помощник

Приложението позволява създаване на списък със стоки за пазар, който автоматично следи какво остава да се купи и показва текущата сума на покупките в количката.

Устройство: Android, бесплатно

Български цени

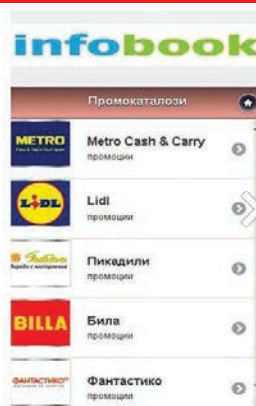

Български цени. Предоставя информация за цените на конкретни продукти на българския пазар. При въвеждане на баркода на стоката, приложението извежда цената

му, като по този начин потребителят може да направи сравнение и да избере най-изгодния вариант.

Устройство: Android, бесплатно

Супермаркет промоции

Ако искате да сте в течение на всички промоции в супермаркетите в България, то това приложение дава актуална и под-

робна информация за дневните, седмичните и месечните отстъпки в хипермаркетите у нас. Съставете менюто си за седмицата според намалените продукти и гарантирано резултатът ще се отрази както на джоба ви, така и на разнообразното хранене.

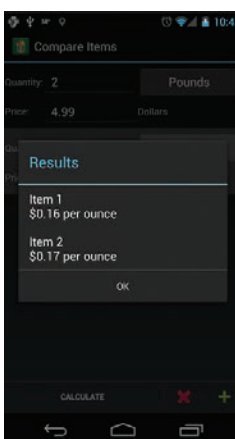
Устройство: Android, бесплатно

Приложения за финансов бюджет

За всички мобилни платформи има голям избор на програми за съставяне на личния финансов бюджет. Тези софтуери събират месечните ви покупки, разходи за наем, битовите сметки и т.н., като пра-

вят подробни изчисления и ви алармират да се съобразявате с месечните си доходи. Такива приложения са You Need A Budget, Monthly Payments, Money Book и други подобни.

CompareMe

Мобилното приложение CompareMe помага да се ориентирате дали закупуването на даден продукт в голямо количество реално е изгодно решение. Понякога се заблуждаваме, че купувайки „на едро“

пестим пари, а в действителност се оказва, че не е така. Апликацията автоматично разбива сумата на целия пакет по броя на продуктите вътре и ви показва крайната цена за единичен продукт. Така можете да прецените дали действително ще спестите и дали си заслужава закупуването на голяма разфасовка.

Устройство: iOS, 1.99 долара

Комисия за защита на потребителите (КЗП)

КЗП също разполага с мобилно приложение, чрез което могат да бъдат подавани директно сигнали за нарушение онлайн, съдържа подробна информация с правата на потребителите, може да погледнем за бърза консултация и да намерим контактите на повечето български държавни контролни и регулаторни органи. Приложението разделя информацията на

категории и казуси, с които потребителите често се сблъскват. То е безплатно и се поддържа за iOS.

www.mobilenews.bg/top_prilojenija_za_izgoden_pazar.html

www.mobilenews.bg/top_prilojenija_za_kontroliran_budjet.html

Безопасна публична Wi-Fi мрежа

Как да се предпазим при използването на обществена свободна Интернет връзка?

Когато сме навън и имаме нужда от Интернет често се свързваме с произволно избрани мрежи, които, обаче, не ни гарантират сигурност и качество. Ако качеството е от нещата, които не зависят от нас, то поне сигурността е нещо, за което трябва да се погрижим и да подходим с повишено внимание.

Безжичните интернет мрежи биха могли да бъдат начин за източване на лична информация и данни, тъй като доставчикът на услуги може да наблюдава целия трафик в мрежата си. Освен т.нар. „огравване на информация“, попадането на неподходяща мрежа може да доведе до разпространение на СПАМ от ваше име, кражба на Интернет-трафик, прослушване на незащитени разговори и всичко, свързано с интернет дейности.

Повечето публични мрежи не могат да предложат защитата, която имат частните мрежи на домашния Интернет. Настройките на самите устройства също не са достатъчни, за да бъдат защитени данните ви. Важно е да предприемете допълнителни мерки, ако искате да сте сигурни, че ще запазите личните си данни защитени.

Може да следвате няколко стъпки, за да постигнете по-висока Wi-Fi сигурност:

Изключете автоматичното свързване

Обикновено устройствата са настроени по подразбиране автоматично да се свързват със свободните Wi-Fi мрежи, които имат най-силен сигнал за местоположението, на което се намираме. Изключете автоматичната опция и задайте в настройките да избирате собственоръчно към коя мрежа да се логнете. Важно е да сте наясно къде и кога сте се свързвали с публични мрежи, за да установите източника, при евентуален проблем.

Разберете името на мрежата

Ако се намирате в заведение или бизнес сграда, то добре е да използвате тяхната безжична мрежа. Не само, че връзката ще бъде по-добра, но и вероятността мрежата

да е защитена, е по-голяма. Ако има няколко сигнала с името, което търсите, то по-добре попитайте някого кой сигнал е на въпросното място. Често се срещат фалшиви мрежи с подмамващо сходни имена, които целят да привлекат повече хора и да проникнат в компютъра им. Затова се уверете предварително в истинността на връзката.

Изключете опциите за споделяне

Ако използвате Wi-Fi мрежата вкъщи, за да споделяте музика, файлове и документи, то не забравяйте да изключите тази опция, когато ползвате публична мрежа. В противен случай, всеки може да влезе в компютъра ви.

Използвайте допълнителна мрежа

Една от опциите за защита е използването на частна виртуална мрежа VPN (virtual private network), която използва криптирана връзка до надежден сървър и по този начин осъществява свързването с Интернет. Тези мрежи прекарват трафика през защитена система дори когато ползвате обществен Wi-Fi сигнал. Тя ви позволява да се възползвате от всички преимущества на личната мрежа, когато ползвате обществена.

Лесно могат да бъдат намерени безплатни VPN, но платените гарантират качество и запазване на целостта на мрежата. Ако често ползвате обществен сигнал, то VPN мрежата е задължителна.

Използвайте шифроване

Обикновено сайтовете са шифровани с SSL, което ги предпазва от хакерски атаки и злонамерени нападения, но това не осигурява достатъчна сигурност на вашето устройство. Ако често сърфирате в мрежата от обществени мрежи, то използвайте SSL разширенията на браузъра за криптиране на връзката. С този плъгин почти всички уебсайтове са защитени и съхраняват прехвърлените данни.

Проверете в адресната лента на браузъра си дали URL адресът изглежда истински. Уверете се, че уеб адресът започва с https:// – това показва, че връзката ви с уебсайта

е шифрована и по-устойчива срещу шпиониране или намеса.

Защитете паролите си

Добре е да използвате различни пароли за профилите и акаунтите си, както и да ги съхранявате по подходящ начин. Записването им в обикновен текстов файл, не е добра идея и би могло да ви доведе редица неприятности с достъпа до личните ви профили. Програми като KeePass или LastPass могат да ви помогнат за по-голяма сигурност и защита при съхранението на пароли и потребителски имена.

Използвайте антивирусен софтуер

Оптимизирайте често антивирусната си програма. Използвайки актуални софтуери, ви гарантира бързо известие, ако в системата е влязъл вирус и сте станали жертва на хакерска атака. С добра антивирусна програма, можете да предотвратите и изтеглянето на данни и материали.

Важно е да знаем как да се предпазим при използването на обществени свободни мрежи. Ако преди те бяха малко на брой, то с напредване на технологиите се увеличават както потребителите на този тип услуги, така и предлагането им. Дори в България проектите за цели градове с безплатен безжичен интернет са факт и скоро тази тенденция ще се разрасне в национален мащаб.

Внимание!

- Избягвайте да извършвате важни дейности, като пазаруване или банкиране, през обществени мрежи. При нешифровани мрежи, информацията, която се обменя между компютъра и Wi-Fi точката за достъп, може да бъде лесно наблюдавана.
- Избягвайте логването и регистрацията във форуми, имейл и социалните профили.

Публични регистри

Кои публични регистри са от най-голямо значение за потребителя и каква информация може да се научи от тях.

В България са създадени редица публични регистри, чиято основна цел е определени данни да бъдат публични и достъпни за всеки заинтересован. Голяма част от тях обаче не са познати за потребителите и почти не се използват, а в тях могат да се правят редица справки, които да са ви много полезни – доколко даден търговец на стоки е надежден, закупеният от вас имот има ли вписани ипотеки, дали определена туристическа фирма е лицензирана и т.н. В тази статия ще ви запознаем с най-полезните от тези регистри.

1. Търговски регистър

Най-популярен и най-използван е Търговският регистър. Той няма конкретно потребителска насоченост, но въпреки това в него можете да намерите подробна информация за дадена фирма, от която например закупите стока по интернет. В най-лошия случай може да се окаже, че такава фирма не съществува – което автоматично навежда на мисълта, че най-вероятно става дума за някаква измама. Освен това в Търговския регистър са отбелязани адресите, основната дейност, собствеността и т.н. на всички фирми – тази информация може да ви бъде полезна упражняване на правото на рекламация, например.

www.brra.bg

2. Имотен регистър

Имотният регистър е база данни на недвижимите имоти на територията на България и се състои от партидите на отделните имоти. В него можете да търсите информация за поземлени имоти, сгради и самостоятелни обекти в тях, данни за собствеността, собственостите и вещните права и ограничения върху тях. Ако преди създаването на регистъра справките са се осъществявали по името на собствеността, което е създавало трудности да се установят данни за определен имот, то сега критерият е именно имотът. По този начин, ако закупите имот, бързо можете да направите справка в имотния регистър например дали няма ипотеки или наложени възбрани върху него. Това създава гаранции, че няма да закупите имот с тежести.

www.icadastre.bg/

3. Регистър на обектите за бутилиране на натурални минерални, изворни и трапезни води

В България голяма част от домакинствата не пият вода от чешмата, а я купуват от магазините. На пазара има огромен брой марки минерални, изворни и трапезни води, бутилирани в различни обекти. Регистърът съдържа данни за индивидуалния регистрационен номер на всеки

обект, датата на неговата регистрация, адреса и вида на обекта, вида на бутилираната вода, името на съответната фирма.

www.mh.government.bg/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=483&categoryid=4403

4. Национален туристически регистър

Настоящият регистър може да ви бъде полезен, ако планирате пътуване, защото всекидневно се появяват нови туристически фирми, хотели и заведения, които могат да се окажат собственост на нелоялни търговци и въобще да нямат право да осъществяват подобна дейност.

Можете да направите справка в две основни категории:

- Туроператори и туристически агенти
- Категоризирани средства за подслон, места за настаняване и заведения за хранене и развлечения

www.mi.government.bg/bg/themes-c307.html

5. Регистър на Националната здравноосигурителна каса

Регистърът на НЗОК включва няколко под-регистъра:

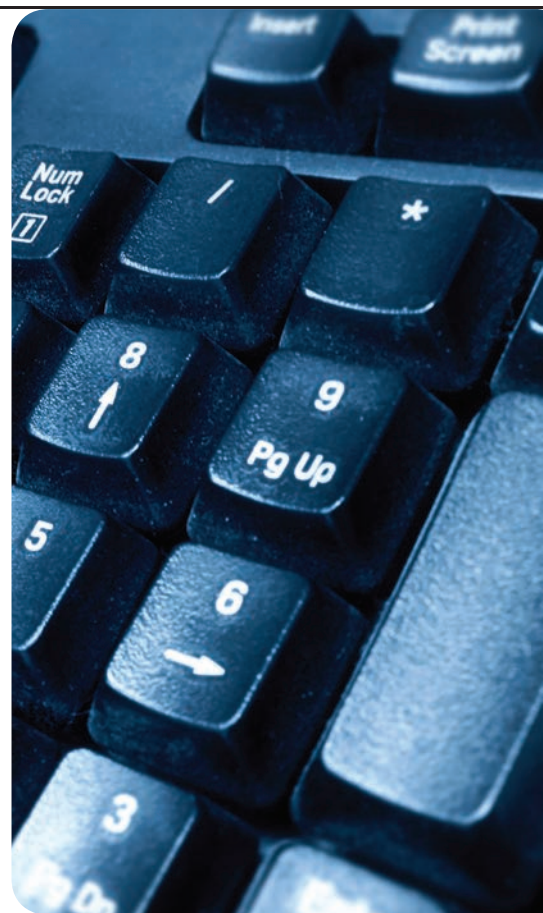
- Общопрактикуващи лекари
- Лекари специалисти
- Лекари по дентална медицина
- Болници
- Аптеки
- Лечебни заведения, извършващи лабораторни изследвания

Ако искате да проверите дали определена аптека има сключен договор със Здравната каса или в коя лаборатория можете да отидете, за да ви направят предписаните изследвания и те да бъдат заплатени от НЗОК и т.н., то в този регистър можете да направите справка. Той е безплатен и не изисква регистрация.

services.nhif.bg/NZOK_References/faces/lists/pharmacies.jsp?_afPfm=1dlag7rg2y

6. Регистър на брачните договори

Семейният кодекс от 2009 г. въведе три режима на имуществени отношения: режим на общност, според който придобитото по време на брака е общо; режим на разделност, при който

всеки от съпрузите е притежател на това, което е купил и договорен режим, уреждащ имуществените отношения с договор. В регистъра се вписват сключените брачни договори и избираният от съпрузите режим на имуществени отношения.

www.mrra.bg

7. Електронен регистър на Комисията за финансов надзор

Регистърът съдържа множество категории. Най-полезна за потребителя е възможността да прави справки относно застрахователи, застрахователни брокери, здравноосигурителни дружества и пенсионноосигурителни дружества. В случай, че се колебае например към кой застрахователен брокер да се обърне или имате примамливо предложение от определен брокер, първо проверете в регистъра неговата регистрация.

www3.fsc.bg/ERiK/runner?lang=BG

8. Регистър към Изпълнителна агенция по лекарствата

В този регистър можете да намерите пълна информация относно броя, адресите и собствеността на която и да е аптека в България. Също така в случай, че имате колебания относно това дали даден лекарствен продукт може да бъде открит в аптеките, в регистъра има пълен списък с всички лекарствени продукти, притежаващи разрешение за употреба в България.

www.bda.bg/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=6&Itemid=59&lang=bg

9. Регистър на опасните стоки

Сред най-важните цели на потребителската защита е да бъде предпазен потребителят

от възможно увреждане на здравето и живота при употребата на придобитите стоки. Някои от стоките обаче имат определени фабрични дефекти и задължение на държавните органи е да следят такива стоки да не бъдат предлагани на пазара. Дефектът представлява недостатък, който не осигурява безопасността на стоката. Според вида на предлаганите стоки, органите, които следят за тяхното качество са различни – Комисия за защита на потребителите, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор и Регионалните здравни инспекции. Регистрите може да откриете на следните адреси:

www.kzp.bg – в секция Опасни стоки
www.damt.government.bg/ - в секция Спрени продукти

10. Регистър на Българска служба по акредитация

Ако имате съмнения относно качеството на ел. инсталацията в дома ви, можете да се обърнете към т.нар. Органи за контрол за електробезопасност, които са посочени в регистъра на службата. Например при лошо заземление на ел. таблото е възможно изгаряне на електрически уреди. В този смисъл контролът на заземлението е изключително важен не само за безопасност, но и за защита на електроуредите. Отговорността за провеждане на този контрол е изцяло на собственика на сградата. Ако ел. инсталацията ви е повредена и вследствие на това се повреди например телевизорът ви, няма да можете да получите обезщетение от електроразпределителното дружество.

www.nab-bas.bg/ - в секция „Регистри“

11. Регистър на обектите за обществено хранене и търговия на дребно с храни

В много от супермаркетите се предлагат приготвени на място храни. За да извършват тази дейност обаче търговците се нуждаят от конкретно разрешително от Агенцията по храните. В настоящия регистър може да направите справка дали супермаркетът, от който купувате подобни храни има такова разрешително. Също така може да откриете пълни списъци, разделени по градове, на:

- ресторанти
- заведения за бързо обслужване
- сладкарници
- питейни заведения и т.н.

bahh.government.bg/bg/register6.html

12. Регистър на кредитните и финансовите институции

Преди да извършва дейност на територията на Република България, всяка местна банка трябва да получи лиценз от БНБ. Българската народна банка води регистър на банките в България.

www.bnb.bg/BankSupervision/BSCreditInstitution/BSCIRegistrars/index.htm

Отделно от банките, в закона са предвидени и т.нар. финансови институции, различни от банките, които не могат да извършват публично привличане на влогове и да предоставят за своя сметка и на собствен риск. Ако например получите предложение за бърз кредит, задължително първо направете справка дали съответната фирма присъства в регистъра на финансовите институции, който може да откриете на посочения адрес по-долу.

www.bnb.bg/BankSupervision/BSFInansInstitution/BSFIRegistrars/BSFIREgIntroduction/index.htm

13. Публичен регистър на фирмите, лицензирани за търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали

Сигурно ви се е случвало да се чудите какво да правите със стари метални конструкции при събаряне на стара сграда или при почистване на мазето на къщата ви. Предавайки ги на фирма, която изкупува метали, можете да получите срещу ненужни за вас материали определена сума. Министерството на икономиката, енергетиката и туризма поддържа регистър на всички фирми, лицензирани за търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали. Така лесно ще се ориентирате къде най-лесно можете да се отървете от тях. Също така, ако имате подозрения, че даден търговец извършва такава дейност без да има съответното разрешително, в настоящия регистър бързо можете да разберете дали той е лицензиран.

www.mi.government.bg/bg/themes/publicchen-registar-na-firmite-licenzirani-za-targovska-deinost-s-otpadaci-ot-cherni-i-cvetni-metali-604-395.html

14. Регистър на фирмите, получили удостоверения, съгласно Закона за виното и спиртните напитки

На българският пазар се предлагат редица марки спиртни напитки и вина, произведени от различни фирми. Ако имате съмнения, че даден продукт не е произведен от фирма, имаща право да произвежда такива напитки, проверете дали тя е получила удостоверение в посочения регистър.

www.mi.government.bg/bg/themes/registar-na-firmite-poluchili-udostovereniya-saglasno-zakona-za-vinoto-i-spirtnite-napitki-606-395.html

На съд в чужбина

В случай на спор с търговец от друга държава, може да ползвате облекчена съдебна процедура. Научете как.

В предишния брой на списание „Активни потребители“ ви запознахме с Европейската заповед за плащане – инструмент, който ви дава възможност да потърсите възстановяване по съдебен ред на определена сума във връзка със закупен продукт или услуга от нелоялен търговец, който се намира в друга държава-членка на ЕС. Ако въпросният търговец обаче възрази срещу издадения съдебен акт – пред вас остава вариантът да търсите правата си по общия ред.

Европейското законодателство въвежда още един инструмент, който намира приложение в случаи, когато претендираната сума не надвишава 2000 евро – т.нар. Европейска процедура за иски с малък материален интерес (ЕПИММИ). Нормално е да бъде зададен въпросът, защо такава процедура е необходима при условие, че има предвидена Европейска заповед за плащане, при която няма ограничение на размера на претендираната сума. Когато спорът е за суми под 2000 евро, този инструмент има повече предимства, защото стартиралата процедура не може да бъде спряна при възражение на търговеца, а ще приключи със задължително съдебно решение по спора. С други думи, евентуално възражение на търговеца за разлика от Европейската заповед за плащане, не спира процедурата.

Казус:

Иван е студент в Холандия и за коледните празници закупува самолетен билет от Амстердам за София от българска авиокомпания и заплаща билета в лева. Полетът обаче пропада по вина на превозвача, който отказва да възстанови на Петър цената на билета, която е 700 лв. Като има предвид курса на еврото на Българска национална банка, Иван изчислил, че сумата попада в обхвата на Европейската процедура за иски с малък материален интерес и може да подаде иска си, използвайки я.

Процедурата, подобна на Европейската заповед за плащане, е улеснена с цел да не се налага използването на адвокат, което значително би я оскъпило. Европейската процедура за иски с малък материален интерес, подобно на Европейската заповед за плащане, се основава на използването на стандартизирани формуляри – исков формуляр, формуляр за отговор и др.

За разлика от процедурата за Европейска заповед за плащане, исковете чрез ЕПИММИ трябва да бъдат придружени от всички подкрепящи доказателства и от превод на иска и неговите приложения на съответния език. Това е необходимо, тъй като, както бе споменато в случая евентуално възражение на търговеца няма да има юридическа стойност, ако са налице съответни приложения доказателства.

За да бъде гарантирано, че ЕПИММИ е възможно най-бърза и икономична, Регламентът въвежда срокове, в които трябва да се извършват различните процесуални действия – за изпращане на получения формуляр на ответника от съда, за отговор на ответника, за извършване на проверка, за издаване на решението и т.н. След приключване на производството, ще получите съдебното решение, което ще подлежи на изпълнение в целия Европейски съюз. Това е от особена полза за потребителя, защото ако използва общия съдебен ред на съответната държава, в която живее, изпълнението на решението в друга държава е много трудно и свързано с много формалности. При европейската процедура съдът ще ви издаде, отново използвайки стандартен формуляр, удостоверение за решение и ще можете да се обърнете към съдебен изпълнител от държавата-членка, в която некоректният търговец не се съобразява със съдебното решение доброволно.

Повече информация относно Европейската процедура за иски с малък материален иск може да откриете на адрес www.aktivnipotrebiteli.bg в секция „Проекти“.

Нашият съвет

За да използвате Европейска процедура за иски с малък материален интерес посетете: <https://e-justice.europa.eu>

Сравнителен тест на 40" плоски телевизори.

Изборът на телевизори в магазина става все по-голям и все по-сложен. Ако не можете да се ориентирате кое е най-доброто за вашите нужди, консултирайте се с нашия сравнителен тест на 21 модела плоски 40" телевизори със смарт функции и съдържание.

Телевизорът в последните години вече е многофункционално устройство, което освен телевизия възпроизвежда мултимедийно съдържание от компютъра, лаптопа, телефона, таблета, флаш паметта или картата ви с памет. Широк набор от функции, нали? Всъщност модерните телевизори могат дори да сърфират в интернет, да използват Skype и дори имат вградени видеокамери, сензори за движение, Facebook и Twitter приложения, както и още куп глезотийки. Но наистина ли са ни необходими всички тези неща? Може би някои ден телевизорът ви ще замести персоналния ви домашен компютър... Никой не може да каже със сигурност, но с темповете, с които тази част от техниката се развива, това е напълно възможно.

Сърфиране в интернет

Тъй като почти всички нови телевизори разполагат с тази функция под една или

друга форма, трябва да споменем някои нейни минуси, като например писането с клавиатурата на телевизора е доста трудно, когато той не разполага с пълна QWERTY клавиатура на дистанционното си. Избирането и маркирането на всяка буква само и единствено със стрелките е неудобно и бавно. Препоръчваме ако имате възможност на използвате възможността за свързване на клавиатура към телевизора или да свържете смартфона си и да използвате него.

Социални мрежи

Тъй като във връзка с неудобността на клавиатурата, ви посъветвахме да свържете допълнителна клавиатура, то това би било и доста удобно за използването на социалните мрежи, като Facebook и Twitter. Въпреки това те все още се зареждат бавно и мудно като приложения на телевизора ви, а през браузъра е още по-изнервящо и досадно да ги чакате. Затова ви съветваме да

избягвате да използвате тези мрежи от от там. Все пак все още работят по-добре на компютър.

Вградени екстри

Повечето допълнителни глезотии не са толкова необходими, а струват доста скъпо. Вградената камера и микрофон са доста полезни за Skype разговорите, и можем да кажем, че наистина вършат добра работа, но все пак разговорите и писането по Skype е за предпочитане все още да се правят през компютъра ви. Други глезотии са сензорите за движение например, които ви позволяват да контролирате телевизора си с махване на ръка, без да ви е необходимо дистанционно. Това обаче може да ви изиграе лоша шега. Все още този тип контрол не е на достатъчно високо ниво. Това създава предпоставки за грешни отчитания на движенията ви и отварянето на нежелани

продължава на стр. 16
www.aktivnipotrebiteli.bg

брто му представяне при 3D функцията.

при движенията също.

го позволите! Установихме, че е едно от малкото неща, които липсва е отделен контрол на силата на звука за жак-а за слушалките.

Sony KDL-40EX720

Това е Full-HD телевизор с Edge-LED 40" екран. Предлага доста добро качество на картината и е доста лесен за употреба. Препоръчваме този модел, въпреки не толкова добрата му функция.

Samsung UE40EH5000

Телевизор без никакви специални екстри. Предлага доста добра картина със Full HD формат. Качеството на картината през USB входа е посредствено и изчистването на сянката

Samsung UE40ES7000

Един от най-добрите телевизори, които въобще някога сме тествали! Странно, но за пръв път можем да кажем, че нямаме забележки! Горещо препоръчваме този модел, ако можете да си

по-малкият му брат го задминава в тестовите резултати. Нека да уточним, че го наричаме по-малък, защото е от по-нисък клас. Тук също липсва аудио изход.

изключително малко, като изображението.

Samsung UE40ES8000

Също като по-малкия си брат – един от най-добрите тествани телевизори някога. По него също нямаме забележки. Той просто е от по-висок клас, но странното е, че

Sony KDL-40HX750

Доста добро качество на картината, а и като цяло устройството е добре екипирано с различни функции. Работи страхотно и доста бързо. Забележително са

Устройството разполага с доста добра и качествена картина, но това явно е за сметка на звука, който можем да наречем ужасен. Този звук не подхожда на устройство от такъв висок клас. Не го препоръчваме.

Samsung UE40ES6710

Многофункционално устройство, с добро качество на картината и звука. Работата с него е удобна и приятна. Сред малкото му недостатъци са малкият зрителен ъгъл и липсата на аудио изход.

Samsung UE40ES5500

За жалост този телевизор не разполага с DVB-S и 3D, но функцията за запис и интернет сърфирането са доста добри. Качеството на картината може да се нарече средно, но

Samsung UE40ES6300/6100

Многофункционално устройство с добра картина и звук. Работата с него е доста удобна. Минус при него е отново липсата на аналогов аудио изход.

Сравнителен тест на 21 модела 40" плоски телевизори

Сравнителен тест на 21 модела 40" плоски телевизори											Картина				Допълнителни функции							Работа с ус	
Производител	Модел	Цена (в лв.)	LED подсветка	Клавиатура	Мишка	Сензор за движение	Bluetooth	USB/Карта с памет	Wi-Fi вградено	Skype	Технически измервания	Зрителен тест	Качество на картината	Качество на звука	Преглед на снимки	Използване в мрежа	3D	Онлайн съдържание	Записване	Допълнителни функции	Свързване и инсталация	Екран	
Samsung	UE40ES7000	2499	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	В	В	В	А	А	В	В	А	А	А	А	
Samsung	UE40ES8000	2799	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	В	В	В	А	А	В	В	А	А	В	А	
Philips	40PFL8007K/12	2399	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	В	В	В	А	В	В	С	В	В	В	В	
Samsung	UE40ES6710	1764	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	Да	С	В	В	В	В	А	В	В	В	В	В	В	
Samsung	UE40ES6900	2069	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	В	В	В	А	А	В	В	В	В	В	В	
Samsung	UE40ES6800	1999	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	С	С	В	А	А	В	В	В	В	В	В	
Samsung	UE40ES6100	1429	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	С	С	В	А	А	В	В	В	В	В	В	
Samsung	UE40ES6300	1505	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	С	С	В	А	А	В	В	В	В	В	В	
Sony	KDL-40EX720	1273	Да	-	-	-	Не	Да	Не	Не	В	В	В	С	А	В	Д	С	В	В	С	В	
Samsung	UE40ES5500	1179	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Не	Да	С	С	С	В	А	А	-	В	В	В	В	В	
Sony	KDL40EX650BAE2	1099	Да	Не	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	С	С	В	А	В	-	С	В	В	В	В	
Sony	KDL-40HX750	1648	Да	Не	Не	Не	Не	Да	Да	Да	В	В	В	С	А	В	Д	С	В	В	С	В	
Samsung	UE40EH5300	1187	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Не	Да	С	С	С	С	В	А	-	В	-	В	В	В	
Sharp	LC-40LE830E	2199	Да	-	-	-	Не	Да	Не	Да	С	В	В	В	В	В	В	С	В	В	С	С	
Sharp	LC-40LE630E	1499	Да	-	-	-	Не	Да	Не	Не	С	С	С	В	А	В	-	С	-	В	В	В	
Samsung	UE40EH5000	939	Да	Не	Не	Не	Не	Да	-	-	В	С	С	С	В	-	-	-	-	В	В	В	
Philips	40PFL5007K/12	1163	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	-	В	В	В	Д	А	В	-	Д	С	В	В	В	
Philips	40PFL5007H/12	1117	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Да	-	В	В	В	Д	А	В	-	Д	С	В	В	В	
Sony	KDL-40BX420	1064	Не	-	-	-	Не	Да	-	-	С	С	С	С	В	-	-	-	-	В	С	В	
Sharp	LC40LE730E	1879	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Не	-	В	С	С	Д	В	В	Д	Д	Д	С	В	В	
Sharp	LC-40LE540E	1265	Да	Да	Не	Не	Не	Да	Не	-	В	С	С	Д	В	В	-	С	Д	С	В	В	

Легенда на оценките в теста:
Оценките по отделните показатели са по скалата:
А (най-висока) – F (най-ниска)

ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 – 100 точки:

> 61 - Добра
51-60 - Задоволителна
41-50 - Минимална
< 40 - Слаба

Sony KDL40EX650BAE2
Посредствена работа при посредствено устройство. Преимущество е, че може да се записва от всички тунери, но не и 3D. Размазването на образа при движение също е доста голямо.

Sharp LC40LE730E
Много обръкано устройство. Например може да записва на USB, но не може да пазира живите предавания, показва 3D, но няма разтягане до размера на екрана, има вградени интернет портали и сайтове, но не може да сърфира свободно в интернет.

Samsung UE40ES6800
Доста добро качество на картината и звука. Почти не намерихме негативни точки, като изключим липсата на аналогов аудио изход.

при бързи движения.

Samsung UE40EH5300
Обикновено и опростено устройство, лесно за употреба. Картината и звукът обаче могат да се нарекат задоволителни. Размазва картината

Sharp LC-40LE540E
Добре екипирано с екстри устройство, което е лесно и приятно за употреба. Задоволителни звук и картина, наистина има много функции но с не много добро качество.

тура на дистанционното, но за жалост менюто реагира бавно на команди.

Philips 40PFL8007K/12
Устройство, което работи наистина много добре. Много добро качество на картината и добро качество на звука. Разполага с клавиатурата на дистанционното, но за жалост менюто реагира бавно на команди.

Sony KDL-40BX420
Този 40" Full-HD LCD телевизор е опростен. Качеството на картината е средно или задоволително, а качеството на звука е добро. Размазване на картината при бързи движения.

Sharp LC-40LE630E
Това е Full-HD Edge-LED TV със 40 инчов екран. Той показва добро качество на изображението и на звука, както и малък разход на енергия. Но зрителният ъгъл е твърде малък.

Sharp LC-40LE830E
Това е 40" Full-HD Edge-LED телевизор с вграден сателитен приемник. Той може да възпроизвежда активно 3D, да слага на пауза живите предавания, но не може да ги записва на USB. Позитивните неща са големия зрителен ъгъл, както и малкия разход на енергия. Качеството на картината също е добро.

Samsung UE40ES6900
Много добре оборудвано устройство с доста добри резултати от теста. Най-лошата му черта е малкия зрителен ъгъл, както и сравнително големия разход на енергия. За сметка на това пък разполага с добре работеща активна 3D система.

Устройство	Меню	Работа с устройството	Дистанционно	Инструкции	Телетекст	EPG (електронен программен каталог)	Удобство при употреба	Консумация на енергия	ОБЩО точки (0-100)
A	A	B	C	B	A	B	B	B	74
A	A	B	C	B	A	B	C	C	74
C	D	B	C	B	B	C	B	B	71
A	A	B	C	B	A	B	B	B	69
A	A	B	C	B	A	B	C	C	68
A	A	B	C	B	A	B	C	C	68
A	A	B	C	B	A	B	B	B	67
A	A	B	C	B	A	B	B	B	67
C	C	B	C	B	B	C	B	B	66
A	A	B	C	B	A	B	A	A	66
C	C	B	B	B	B	C	A	A	65
C	C	B	C	B	B	C	B	B	65
A	A	B	C	B	A	B	A	A	63
C	D	C	C	B	C	C	B	B	63
C	C	D	C	B	C	C	A	A	62
A	A	C	C	B	A	B	B	B	61
C	D	B	C	B	C	C	A	A	60
C	D	B	C	B	C	C	A	A	60
B	C	B	B	B	B	C	D	D	56
C	B	C	C	B	C	C	B	B	51
C	B	D	C	B	C	C	A	A	48

Кратък речник

DVB-T Тунер – (съкратено от Digital Video Broadcasting – Terrestrial) – приемник, който позволява приемането от наземна цифрова телевизия чрез антена.

DVB-C Тунер – (съкратено от Digital Video Broadcasting – Cable) – приемник, който позволява приемането от кабелна цифрова телевизия чрез кабелен оператор.

DVB-S Тунер – (съкратено от Digital Video Broadcasting – Satellite) – приемник, който позволява приемането на цифрова телевизия чрез сателит.

EPG – (съкратено от Electronic Programme Guide) – електронен програмен гайд, чрез който сателитният или кабелен оператор предоставя на абонатите си информация за телевизионната програма.

HDMI – (съкратено от High Definition Multimedia Interface) – компактен аудио/видео интерфейс за предаване на цифрови данни.

DVI – (съкратено от Digital visual Interface) – стандарт за свързване с високо качество за предаване на цифрови данни.

VGA – (съкратено от Video Graphics Array) connector – среща се като RGB или HD-15 – стандарт за свързване, масово разпространен при повечето видео карти, компютърни монитори и телевизори.

Ethernet – термин, използван за серия от компютърни мрежови технологии, предназначени за локални мрежи (LAN).

HD – (съкратено от High Definition Television) – телевизия с висока разделителна способност.

LED – (съкратено от Light Emitting Diode) е полупроводник, излъчващ светлина през видимия спектър, когато през него премине електрически ток. Тази технология показва значително по-дълъг живот и по-ниско потребление на ток в сравнение с конвенционалните крушки. Светлината, която се получава, е в различни цветове, в зависимост от цвета на използвания за направата на съответния диод материал.

AAC (Advanced Audio Coding) – това е схема за цифровизация на аудио информацията. Създаден е с идеята да замести MP3 и в известен аспект постига по-добро качество от него. AAC е основен формат, използван от iPhone, iPod, iPad, iTunes и PlayStation3. Форматът поддържа честоти от 8 до 96 kHz и 48 канала.

SCART изход – стандартен конектор за свързване на аудио-визуална техника, това е най-разпространеният метод за свързване на такива устройства.

Как тествахме?

продължение от стр. 13

приложения например. Същото важи и за гласовия контрол, който понякога може да ви изнерви доста, докато разпознае гласовата ви команда. Въпреки, че тези технологии се развиват доста бързо и се усъвършенстват непрекъснато, то нашият съвет е да ги избягвате още известно време, докато станат наистина лесни и приятни за употреба.

Тестови условия

След като бъдат доставени в лабораторията за тестване, всички устройства се проверяват дали работят нормално.

Лабораторните условия за тестване се температура на въздуха в помещението между 20 и 25°C, влажност на въздуха между 30 и 60 % и нормално атмосферно налягане. Волтажът е 220 V.

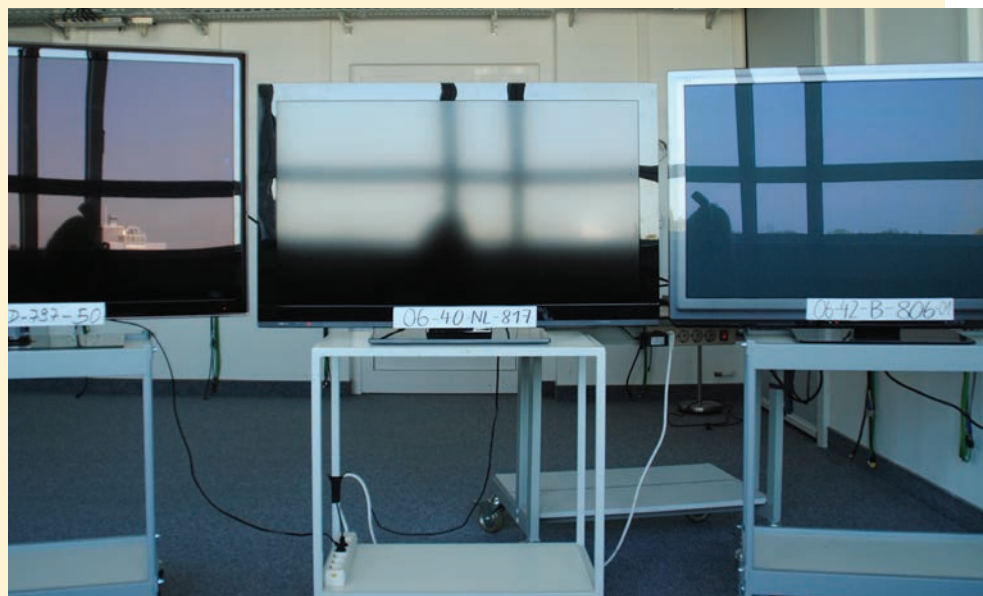
Всички устройства трябва да работят най-малко 100 часа, преди да започне изпитването.

Всички изпитвания на телевизорите се правят в тези лабораторни условия, със строго определена екипировка и от едни и същи хора. Разликите на близките един до друг модели се установяват, като моделите се тестват един след друг.

Любопитно

Качество на звука

Тъй като все повече модерни телевизори с големи размери страдат от малки и неефективни говорители, които силно могат да подтиснат хубавото изживяване от големия екран, ние тествахме качеството на звука в контролирана обстановка, като през говорителите се пускат мъжки и женски гласове, класическа, поп и джаз музика, както и телевизионен сериал. Техническите измервания, които правим, оценяват фоновия шум като много ниското прашене на говорителите, изкривяването на звука при по-високи нива, както и степента на чуваемост при други шумове в помещението.

Как тествахме?

В теста на Международната организация за потребителски проучвания и тестове (ICRT) са включени 21 модела плоски телевизори.

Закупуване на тестовите модели: 2012

Проучване на цените: Декември 2012

Тествани са следните показатели:

Качество на картината – оценява се зрителният ъгъл, дразненето на окото при гледане, качеството на картината, размазването на бързите движения и техническите характеристики на екрана.

Качество на звука – оценява се качеството на звука през вградените говорители.

Допълнителни функции – оценка за работата на функциите, като работа в мрежа, 3D,

преглед на снимки и онлайн съдържание, както и записа на предавания.

Работа с устройството – оценява се леснотата на свързването и инсталацията на уреда, работата с менюто, дистанционното, телетекста, инструкциите и електронния програмен каталог.

Консумация на енергия – оценката за разход на енергия в режим на работа и в режим на готовност.

Хладилниците – въпроси и отговори

Хладилникът е един от скъпоструващите домакински уреди, които купуваме сравнително рядко в живота си. Но даваме ли си сметка колко е важен всъщност той за дома ни? Как да изберем хладилник? – отговорът на този въпрос ще намерите в нашия сравнителен тест на 35 модела хладилници с вградена фризерна камера.

Хладилниците се разделят на няколко основни вида според функциите им и според потребностите ни.

Свободностоящи хладилници

Това е най-популярният вариант за хладилник, който всички познаваме. Намират се във всевъзможни размери и форми, с камера отгоре или отдолу, малки или големи, за поставя върху плот или просто големи хладилници, предназначени да завършат визията на вашата кухня.

Хладилници за вграждане

Този тип хладилници са предназначени за вграждане в шкафове или просто за монтаж зад вратичка. Това придава на кухнята ви доста по-изчистен вид, но трябва да знаете че значително я скъпява. Този тип хладилници са доста по-скъпи, тъй като трябва да намерите подходящия размер хладилник за вашето място за вграждане или съответно да си поръчате такъв. Понякога неудобството се създава и от факта, че някои готови

кухни се предлагат с вграден хладилник, който не можете да изберете сами. Съветваме ви да избягвате този вариант. Поради всичките тези факти, в нашия тест ще се спрем само на свободно стоящите хладилници, като по-добър избор с оглед цената и възможността за избор.

Капацитет

Като цяло и тук важи правилото, че колкото е по-голям един хладилник отвън, толкова е по-голям и отвътре, но като всяко правило, това също си има изключения. Така например някои модели притежават повече вътрешно пространство, отколкото други със същите външни размери. Също така понякога капацитетът, посочен от производителя може да бъде подвеждащ, така че ви съветваме това да не бъде основното водещо при покупката на хладилник. Това е така, тъй като при направени измервания при повечето конвенционални хладилници ние намираме разлики между посочените от производителя и реално измерените ка-

пацитети от 25 литра средно за охлаждащата част на хладилника и от 35 литра средно за замразяващата част на хладилника. Отново е добре да подчертаем, че тези отклонения са осреднена цифра за разликите при всички измерени модели.

Термостатът

Добре е да знаете, че някои хладилници разполагат само с един термостат за охлаждащата част и замразяващата част едновременно. Други пък имат два отделни – по един за всяка част. Тези с един термостат съответно са и по-евтини. Но въпреки това тук съществува риска ако нагласите температурата на термостата на 3-5°C фризерът да бъде или твърде студен или твърде топъл за вашите нужди. Поновите модели разполагат и с функцията да оставят включен фризера, докато може да изключите охлаждащата част. Това е особено полезно при заминаване на дълга почивка например.

продължава на стр. 20

Тест 35 модела хладилници с фризер					Работа														ОБЩО (точки 0-100)
Марка	Модел	Цена (в лв.)	по frost на хладилника	по frost на фризера	Достъпност до хладилника	Достъпност до фризера	Контрол на функциите	Индикатори и предупреждения	Съхранение в хладилника	Съхранение във фризера	Почистване	Работа с уреда	Изолация на вратите	Капацитет на замразяване	Капацитет на охлаждане	Екологична оценка	Шумове и вибрации	Размразяване	
Liebherr	CBNesf3733	2279	He	Да	A	B	A	D	A	C	B	B	A	A	B	A	B	A	86
Miele	KFN 12923 SD -1	2060	He	Да	A	A	A	D	B	B	B	B	B	A	B	B	A	A	81
Miele	KFN 12923 SD edt-1	1957	He	Да	A	A	A	D	B	B	B	B	B	A	B	B	A	A	81
Miele	KFN14923SD-1	3914	He	Да	A	A	A	D	A	A	A	B	C	A	C	B	B	A	81
Liebherr	CBPef4033	2089	He	He	A	B	A	E	A	C	B	B	A	A	B	A	A	E	80
Panasonic	NR-B32FW2-WB	749	Да	Да	B	B	A	D	B	C	A	B	C	A	B	B	A	B	79
Liebherr	CNesf 4003	1399	He	Да	A	B	A	D	A	C	B	B	A	A	B	B	A	A	78
Miele	KFN 12923 SD	1957	He	Да	A	A	A	D	B	A	B	B	C	A	B	C	A	B	74
LG	GB7143A2HZ	2193	Да	Да	A	A	A	B	B	C	B	B	C	C	B	B	A	B	73
Samsung	RL40PGIH	879	Да	Да	B	B	A	C	C	D	A	B	B	C	A	B	A	B	72
Whirlpool	WBC37552A++DFCX	1115	He	He	A	B	A	E	B	C	C	B	A	C	A	B	A	E	72
Liebherr	CP 3523	1099	He	He	A	B	A	E	A	C	B	B	A	B	B	A	A	E	72
Bosch	KDV29VW30	920	He	He	B	B	A	E	B	D	B	C	A	A	C	B	B	E	71
Bosch	KDV29VL30	1019	He	He	B	B	A	E	B	D	B	C	A	A	C	B	B	E	71
ELECTROLUX	ERN29770	1150	He	He	B	B	A	D	A	C	B	B	C	A	B	C	A	D	69
Liebherr	ICS3003	999	He	He	B	B	C	D	B	D	B	C	B	B	B	C	B	E	68
LG	GB3133SWJW	799	Да	Да	B	B	B	C	C	D	B	B	B	B	B	B	B	A	68
Bosch	KIV34A21FF	1167	He	He	B	B	B	D	B	A	C	C	B	C	B	C	A	E	64
AEG	S32900CSW0	528	He	He	A	B	C	E	A	D	B	C	B	D	B	B	B	D	64
Zanussi	ZRB934FW2	719	He	Да	A	B	B	E	A	D	B	C	C	C	B	C	B	E	64
Bosch	KDV33VL30	1129	He	He	B	C	A	E	B	D	C	C	A	C	C	B	B	E	63
Candy	CRDS6172X	679	He	He	B	B	C	E	D	E	B	D	A	D	B	B	A	E	56
AEG	SCS51800S0	624	He	He	B	B	C	D	B	C	B	C	B	D	B	C	B	D	55
Zanussi	ZRB936PW	599	He	He	A	B	B	E	A	D	B	C	B	D	C	C	B	B	54
Beko	DSA25000	399	He	He	B	B	C	E	C	D	C	C	B	D	C	C	A	E	54
Indesit	BAAN 13 NF	728	Да	Да	B	B	C	E	C	D	B	C	B	E	E	B	B	B	48
Zanussi	ZRT627W	469	He	He	B	B	C	E	A	E	C	C	A	E	B	D	A	E	47
Candy	CRCS5172X	639	He	He	B	B	C	E	D	E	B	C	C	D	C	B	A	E	46
Candy	CRCS5172W	531	He	He	B	B	C	E	D	E	B	C	C	D	C	B	A	E	46
Samsung	RL60GZGIH1	1169	Да	Да	A	B	A	D	B	C	B	B	C	A	B	A	A	B	45
Candy	CFBC 3150 E	829	He	He	B	B	C	D	D	E	B	C	C	D	C	C	B	D	43
Indesit	TIAA 12(1)	559	He	He	B	C	C	E	D	D	C	C	A	E	B	C	B	E	38
Beko	CN232120	635	Да	Да	A	B	B	E	B	C	C	C	B	D	A	C	B	A	38
Miele	KTN12720SD ed-1	2470	He	Да	B	B	C	D	A	D	A	C	B	C	B	B	B	B	35
Beko	CSA24022	455	He	He	A	B	C	E	B	C	C	C	C	D	B	C	B	E	24

Легенда на оценките в теста:
 Оценките по отделните показатели са по скалата:
 A (най-висока) – F (най-ниска)

ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 – 100 точки:
 > 61 - Много добра
 51-60 - Добра
 41-50 - Задоволителна
 < 40 - Минимална

Любопитно

Сила на охлаждане

Хладилникът се поставя в помещение с температура 25°C и след като поработи известно време и се „аклиматизира“ в него на всеки рафт се поставят специални блокчета гел, които симулират вашите продукти. Те са с тегло от 6 кг на всеки рафт. Така след поставянето им в тях се поставят и сензори за температурата, като се измерва едновременно охлаждането на най-горния, средния и долния рафт едновременно, за да проследим с каква скорост и колко точно се охлажда всяко от отделенията. Така се дава оценка за силата на охлаждане и нейната равномерност.

Liebherr
CBNesf3733

Miele
KFN 12923
SD -1

Miele
KFN 12923
SD edt-1

Miele
KFN
14923SD-1

Liebherr
CBPef
4033

Panasonic
NR-B
32FW2-WB

Liebherr
CNeef 4003

Miele
KFN 12923
SD

LG
GB7143A2HZ

Samsung
RL40PGIH

Whirlpool
WBC37552A
++DFCX

Liebherr
CP 3523

Bosch
KDV29VW30

Bosch
KDV29VL30

ELECTROLUX
ERN29770

Liebherr
ICS3003

LG
GB3133SWJW

Bosch
KIV34A21FF

AEG
S32900CSW0

Zanussi
ZRB934FW2

Bosch
KDV33VL30

Candy
CRDS6172X

AEG
SCS51800S0

Zanussi
ZRB936PW

Beko
DSA25000

Indesit
BAAN 13 NF

Zanussi
ZRT627W

Candy
CRCS5172X

Candy
CRCS5172W

Samsung
RL60GZGIH1

Candy
CFBC 3150 E

Indesit
TIAA 12(1)

Beko
CN232120

Miele KTN
12720SD ed-1

Beko
CSA24022

Климатичен клас

Всеки фризер има така наречения климатичен клас – той показва температурния обхват, при който устройството може да работи нормално. Така например има модели, които не могат да работят в помещението по-студено от 16 и по-топло от 32 °C. Имайте го предвид, за да не останете изненадани.

За какво да следим**Функция Super-cool**

Много хладилници вече разполагат с тази функция. Тя осигурява постепенна промяна на температурата на хладилното отделение с няколко градуса, докато се достигне желаната стойност. Това се прави, когато заредите хладилника си с доста голямо количество храна. Обикновено повечето храна изисква повече време за охлаждане, но с тази функция охлаждането се постига по-бързо, тъй като хладилникът рязко сваля температурата в помещението за охлаждане, след което бавно я повишава до желаната от вас.

Бързо замразяване

Бързото замразяване е функция на фризера, която позволява да съхраняват пряно приготвени храни и продукти доста по-дълго, без те да губят своите вкусови качества. Това е така, тъй като те просто се замразяват доста бързо, преди да са променили състава си от студа. Подходящ начин да се опитате да правите това, когато не разполагате с въпросната функция е да свалите температурата на фризера си рязко, за да замрази храната по-бързо, но никога не забравяйте след това отново да го върнете в нормалното му положение, тъй като това предизвиква сериозен разход на енергия от хладилника.

Функцията Frost free

Хладилниците с тази функция са малко по-скъпи, но правят живота по-лесен.

Брой звезди	Температура	Замразява:
4	-18° C	Замразява бързо свежа храна и я поддържа от 3 до 12 месеца
3	-18° C	Поддържа вече замразена храна до 12 месеца
2	-12° C	Поддържа вече замразена храна до месец
1	-6° C	Поддържа вече замразена храна до седмица
Без звезди	*	Използва се само за направа на лед

Това е така, тъй като те карат въздуха в хладилника да циркулира, като по този начин не позволяват при отваряне на вратата и навлизане на топлина и влага, по стените да се образува конденз, който в следствие да замръзва. Затова се препоръчва хладилници от този тип да не се покриват откън.

Настройки за почивка

Тази настройка е предназначена за употреба, когато не сте вкъщи за няколко дни. Тя изключва хладилната част и настройва фризера на най-ниската температура, като по този начин пести енергия и запазва храната максимално свежа.

Оценка със звездички за фризера

Този тип оценка ви показва какво точно е способен да замрази фризера ви и за колко дълго време.

Дизайн**Колелца**

Ако имате възможност изберете модел, който разполага с колелца. Това ще направи придвижването му при поставянето и при почистване зад самия хладилник доста по-лесно.

Отделение за контрол на влажността

Това отделение ви позволява да контролирате ръчно влажността в хладилника. То е много полезно при съхранение на пресни зеленчуци, тъй като ги запазва свежи за по-дълго време.

Отделение с понижена температура

Това отделение също е доста полезно, тъй като в него температурата е само с няколко градуса по-ниска от тази на останалото охлаждащо отделение. Така то е подходящо за съхранение на прясно месо и риба, тъй като ги предпазва от разваляне по-дълго време без да ги замразява.

Предупреждение за висока температура

Тази функция ви предупреждава, ако температурата в хладилника е прекалено висока и продуктите ви могат да се развалят.

Съвети**На каква температура да настроим хладилника си?**

Най-подходящата температура за работата на повечето хладилници е между 0 и 5°C, но все пак за да сте сигурни, прочетете упътването на вашия уред.

Означава ли това, че фризера ми разполага с антибактериална система, че може да не го почиствам често?

Категорично НЕ! Това, че хладилника има такава система само способства за по-дълготрайното запазване на храната свежа. Препоръчително е честото почистване на рафтовете за храна, както и на отделенията и ваничките за плодове и зеленчуци, за да се избегнат неприятни течове на сокове и мизерии.

Как тествахме?

В теста на Международната организация за потребителски проучвания и тестове (ICRT) са включени 35 модела хладилници с фризер камера.

Закупуване на тестовите модели: 2012

Проучване на цените: Януари 2013

Тествани са следните показатели:

Работа с уреда – оценява се достъпността на отделните отделения за работа с тях, как-

то и контрола на функциите, индикаторите на устройството, съхранението в различните отделения и тяхното почистване.

Изолация на вратите – изпитано е качеството на изолацията на вратите на различните отделения.

Капацитет на замразяване – оценка за капацитета на фризера, както и неговата работа и ефективност.

Капацитет на охлаждане – оценка за капа-

цитата на охлаждащата камера, както и нейната работа и ефективност.

Екологична оценка – оценката за разход на енергия, вредни емисии и вещества отделяни от уреда.

Шумове и вибрации – оценка за шумовете по време на работа, както и нивото на вибрациите, създавани от устройството.

Размразяване – изпитана е способността за саморазмразяване и ръчно размразяване на уреда.

Общи условия на електроразпределителните дружества

Какво трябва да знаем за общите условия на договорите за продажба на електрическа енергия и какви са общите условия на договорите за използване на електроразпределителните мрежи?

В резултат на въведените със Закона за енергетиката Европейски изисквания за независимост на операторите на разпределителни мрежи, старите електроснабдителни дружества се реструктурираха като се отделиха дейностите по електроразпределение от тези по снабдяване с електрическа енергия. В резултат на това към настоящия момент на територията на страната има 4 електроразпределителни дружества - ЧЕЗ Разпределение АД; ЕВН България Електроразпределение АД; Енерго-про мрежи АД (бившето Е.ОН България мрежи АД до 10.9.2012 г.) и ЕРП Златни пясъци АД и 4 дружества краен снабдител с електрическа енергия - „ЧЕЗ Електро България“ АД; „ЕВН България Електроснабдяване“ АД; Енерго-про продажби АД (бившето Е.ОН България продажби АД до 10.9.2012 г.) и „ЕСП Златни пясъци“ ООД. Това означава, че всеки потребител има от една страна взаимоотношения с дружество, което го снабдява с електрическа енергия и от друга страна, с дружество, чиято електроразпределителна мрежа ползва.

Много хора се питат, след като не са подписвали писмен договор за регламентиране отношенията си със съответното дружество, къде и как са уредени правата и задълженията и на потребителите и на дружеството, което им доставя електрическата енергия или дружеството, към чиято електроразпределителна мрежа са присъединени. Това става чрез два вида публично известни Общи условия: Общи условия на съответното електроразпределително дружество за използване на електроразпределителната му мрежа и Общи условия за продажба на електрическа енергия.

продължава на стр. 21

Важно

Дружеството е длъжно да публикува общите условия най-малко в един централен и един местен всекидневник. Публикуваните общи условия влизат в сила за крайните клиенти без изрично писмено приемане.

продължение от стр. 21

Общи условия на съответното електроразпределително дружество за използване на електроразпределителната му мрежа задължително съдържат клаузи за:

1. информация, която се предоставя от дружеството;
2. условията за прекратяване или прекъсване на снабдяването;
3. условията за качество и надеждност на снабдяването;
4. отговорността на дружеството при нерегламентирано прекъсване и некачествено снабдяване;
5. ред за уведомяване на клиента при извършване на корекция на сметка;
 - а) в полза на крайния снабдител за потребена електрическа енергия в случаите на неизмерена, неправилно и/или

неточно измерена електрическа енергия поради неправомерно присъединяване, промяна в схемата на свързване или неправомерно въздействие върху уреди, съоръжения или устройства;

б) в полза на клиента за потребена електрическа енергия в случаите на неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия поради повреда на уреди, съоръжения или устройства.

Дружеството е длъжно да публикува общите условия най-малко в един централен и един местен всекидневник. Публикуваните общи условия влизат в сила за крайните клиенти без изрично писмено приемане.

Общи условия за продажба на електрическа енергия задължително съдържат клаузи за:

1. информация, която се предоставя от дружеството;
2. срок на договора и права и задължения на страните по договора;
- 3 .

условията за прекратяване или прекъсване на снабдяването;

4. ред и срокове за заплащане, включително възможност за заплащане на месечни вноски;

5. отговорността на дружеството при неизпълнение на общите условия.

6. ред за уведомяване на клиента при извършване на корекция на сметка:

а) в полза на дружеството за потребена електрическа енергия в случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия поради неправомерно присъединяване, промяна в схемата на свързване или неправомерно въздействие върху уреди, съоръжения или устройства;

б) в полза на клиента за потребена електрическа енергия в случаите на неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия поради повреда на уреди, съоръжения или устройства.

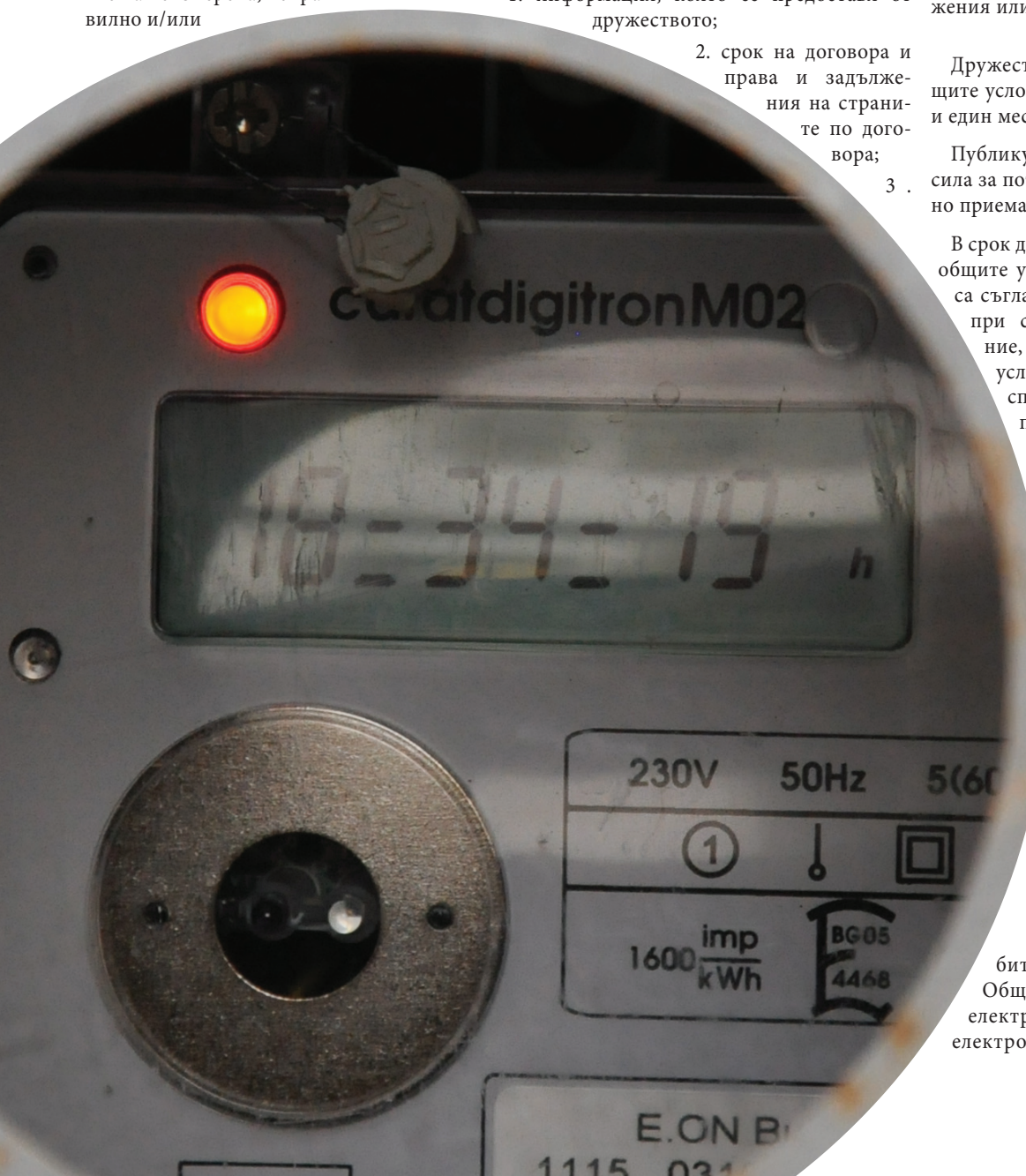
Дружеството е длъжно да публикува общите условия най-малко в един централен и един местен всекидневник.

Публикуваните общи условия влизат в сила за потребителите, без изрично писмено приемане.

В срок до 30 дни след влизането в сила на общите условия потребителите, които не са съгласни с тях, имат право да внесат при съответното дружество заявление, в което да предложат специални условия. Приетите от дружеството специални условия, различни от публикуваните общи условия, се отразяват в допълнителни писмени споразумения.

Общите условия за ползване на мрежите и за продажба на електрическа енергия не се утвърждават от ДКЕВР, но те трябва да отговарят на всички изисквания на действащото законодателство и на приетите от ДКЕВР Правила за търговия с електрическа енергия. Тези Общи условия не трябва да съдържат неравноправни клаузи по смисъла на Закона за защита на потребителите.

Най-важните права на потребителите се уреждат съобразно Общите условия за използване на електроразпределителните мрежи на електроразпределителните дружества.

Право на потребителя за:	ЧЕЗ Разпределение АД	ЕВН България Електроразпределение АД	Енерго-про мрежи АД
Искане за извършване на проверка за качеството на електрическата енергия;	Започване на проверката в срок до три работни дни от получаване на искането. При установяване на отклонения от нормираните показатели, електро-разпределителното предприятие предприема организационни и технически мерки за подобряването им, за което уведомява потребителя писмено в срок до 15 (петнадесет) дни от констатацията.	В срок до 15 (петнадесет) дни от писменото уведомление на клиента за отклонение в качеството на електрическата енергия да го уведоми за предприетите действия.	При получаване на писмено искане от ползвател за проверка на качеството на електрическата енергия, Дружеството е длъжно да я започне в срок до 5 (пет) работни дни.
Искане за проверка и при необходимост замяна на средството за търговско измерване, ако то е негодно да отчита използваната от потребителя електрическа енергия по независими от него причини;	Срок на реакция от страна на дружеството - до 7 (седем) дни след уведомление от страна на потребителя.	Срок на реакция от страна на дружеството - до 5 (пет) дни след уведомление от страна на потребителя.	В срок до 7 (седем) дни след писмено уведомление от страна на ползвателя да осигури проверка на средството за търговско измерване и при необходимост подмяна, ако то е негодно да отчита използваната от ползвателя електрическа енергия.
Подаване на заявления, сигнали, жалби, вкл. рекламации на сметки;	Срок за писмен отговор от страна на дружеството - до 30 (тридесет) дни от получаването на жалбата;	Срок за писмен отговор от страна на дружеството - до 30 (тридесет) дни от получаването на жалбата;	Срок за писмен отговор от страна на дружеството - до 30 (тридесет) дни от получаването на жалбата, заявлението или сигнала;
Искане за сметка на потребителя електроразпределителното предприятие да осигури монтиране на измервателно средство, позволяващо предварително заплащане на определено количество електрическа енергия.	Срок на реакция от страна на дружеството - до 30 (тридесет) дни след искането от страна на потребителя.		
Възстановяване на надплатени суми;	Срок на реакция от страна на дружеството - до 5 (пет) дни след искането от страна на потребителя.	Срок на реакция от страна на дружеството - до 7 (седем) дни след искането от страна на потребителя.	Надплатените суми се прихващат в следващо плащане.
Искане от страна на потребителя за прекъсване на електрообезщетението за определен срок;	Срок на реакция от страна на дружеството - 7(тридесет) дни след искането от страна на потребителя.	Срок на реакция от страна на дружеството - 7(тридесет) дни след искането от страна на потребителя.	
Право на писмено възражение пред електроразпределителното предприятие относно срока и основанията за прекъсването (когато прекъсването е направено от страна на дружеството), като възражението спира прекъсването на снабдяването с електрическа енергия до приключване на проверката.	Срок за разглеждане на възражението от електроразпределителното предприятие - не по-късно от 7 (седем) дни от подаването на възражението.	Срок за разглеждане на възражението от електроразпределителното предприятие - не по-късно от 30 (тридесет) дни от подаването на възражението.	Не е предвиден срок за разглеждане на възражението, но при подадено писмено възражение Дружеството няма право да прекъсва преноса на електрическата енергия до разглеждане на възражението.
Право на обезщетение за неспазване на срокове от страна на електроразпределителното Дружество;	Размер на обезщетението - 10 лева за всеки 24 (двадесет и четири) часа закъснение;	Размер на обезщетението – определя се по споразумение с дружеството или по общия ред.	Размер на обезщетението - 10 лева за всеки 24 (двадесет и четири) часа закъснение;
Право на обезщетение за недоставяне на електрическа енергия	- 30 (тридесет) лева за първите 24 часа без ел. енергия след уведомлението и по 20 (двадесет) лева за всеки следващ период от 12 (дванадесет) часа без осигурена електрическа енергия, в случай, че потребителите останат без електрическа енергия по вина на електроразпределителното предприятие повече от 24 (двадесет и четири) часа след получаването на уведомление от потребителя.	- 30 (тридесет) лева за първите 24 часа без ел. енергия след уведомлението и по 20 (двадесет) лева за всеки следващ период от 12 (дванадесет) часа без осигурена електрическа енергия, в случай, че потребителите останат без електрическа енергия по вина на електроразпределителното предприятие повече от 24 (двадесет и четири) часа след получаването на уведомление от потребителя.	- 30 (тридесет) лева за първите 24 часа без ел. енергия след уведомлението и по 20 (двадесет) лева за всеки следващ период от 12 (дванадесет) часа без осигурена електрическа енергия, в случай, че потребителите останат без електрическа енергия по вина на електроразпределителното предприятие повече от 24 (двадесет и четири) часа след получаването на уведомление от потребителя.
Право на обезщетение на потребителя при отклонение от допустимите показатели за качество на електрическата енергия по вина на електроразпределителното дружество;	Размер на обезщетението: 10 % от стойността на използваните количества електрическа енергия с доказани отклонения в качеството, регистрирани от изправни регистриращи апарати, монтирани на мястото на измерване на електрическата енергия, без да е превишена предоставената мощност.	Размер на обезщетението: 10 % от стойността на използваните количества електрическа енергия с доказани отклонения в качеството, регистрирани от изправни регистриращи апарати, монтирани на мястото на измерване на електрическата енергия, без да е превишена предоставената мощност.	Размер на обезщетението: 10% (десет процента) от стойността на пренесената електрическа енергия с доказани отклонения в качеството, регистрирани от изправни регистриращи устройства, монтирани на място съгласно действащото законодателство, без да е превишена предоставената мощност.

Умни мрежи?

Идва ли ерата на умните енергийни мрежи и ще се случи ли това и в България?

Умната мрежа (от англ. smart metering) за потребителите се асоциира с една кутия пълна с електроника, която обаче отчита подробната информация за потреблението на енергия и предава тези данни на външна страна, напр. енергийното предприятие. В допълнение, това устройство може да изпрати информация и на дисплей във вашия дом или екрана на компютъра, за да ви информира колко енергия използвате. Това пък позволява да управлявате потреблението си максимално рационално, с което да постигате разумни сметки. За мрежовите оператори предимствата се изразяват във възможностите по-добре да управляват своите мрежи и да имат по-ниски разходи поради незабавната обратна връзка за размера на енергията, която домакинствата консумират.

Ползите за потребителите?

Първия ефект за потребителите е свързан с опасенията от неточно фактуриране, тъй като тази система позволява максимално точно измерване, енергийните компании и клиентите знаят точно колко енергия са консумирали и каква ще бъде точната сметка. Същевременно потребителите имат реален достъп до данните и могат да предприемат мерки за намаляване на потреблението, да пестят енергия и да харчат по-малко.

Има ли вреди?

Европейската комисия твърди, че интелигентните електромери могат да помогнат на потребителите да намалят консумацията на енергия с до 10%. Тези данни са впечатляващи и служат като мотив за масовото въвеждане на интелигентни измервателни уреди. Но според Европейската асоциация на потребителите (BEUC) е съмнително, че тези спестявания всъщност са постижими, тъй като закупуването им струва стотици евро, а намаляването на разходите е само с 3-4 % годишно. Освен това, „интелигентните“ измервателни уреди имат кратък живот в сравнение с традиционните уреди, а това предполага допълнителни разходи за подмяна.

Други възможни проблеми ще възникнат и при избора на тарифа. „Интелигентните“ уреди ще позволят на енергийните компании да разнообразят тарифите си на базата на моделите на потребление на клиентите, тъй като ще разполагат с повече информация за потребителските навици на клиентите. Това разнообразие ще създаде проблеми за потребителите при сравняване на цените и информиран избор.

Значим е и въпросът за защита на данните и сигурността. Бизнесът ще знае много повече за личното поведение на потребителите като например, колко хора живеят в една къща, кога обитателите са на почивка или какви уреди използват.

Умни електромери – ДА задължително въвеждане – НЕ

Равносметката

Всички факти сочат в една посока: задължително въвеждането на всички потребители е много проблематично. Означава ли това, че интелигентните устройства трябва да избягват напълно? Вероятно не, но някои съществени възражения трябва да бъдат отбелязани по отношение на:

- Избор. Нито един потребител не трябва да бъде принуждаван да използва интелигентен измервателен уред.
- Диференциация. Интелигентни измервателни уреди няма да бъдат от полза за всеки потребител. Домакинствата с ниско потребление или уязвимите потребители с финансови ограничения пестят максимално и устройствата само ще им донесат допълнителни разходи.
- Съвет. Изискването хората да про-

менят поведението си и да обръщат повече внимание колко енергия консумират е трудно. Повечето хора просто се интересуват има ли светлина, когато включат лампата. Новите технологични инструменти няма да постигнат голяма разлика, ако потребителите не се обучават как да ги използват. Умните мрежи може предизвикат ефект в краткосрочен план, но след като премине модата им, ще останат само скъп, но неизползван инструмент.

Препоръки към занодателите

Въвеждането на умни мрежи трябва да става само доброволно. Нито един потребител не трябва да бъде принуден да ги използва.

Държавата трябва да провежда кампании, за да обясни ползите от тяхното използване.

Продажбата и инсталирането им трябва да бъде съпроводено от независима информация за това как този инструмент да се използва адекватно, за да се спестят пари.

Неприкосновеността на личния живот и сигурността на данните също трябва да се гарантира.

Потребителите трябва да имат избор между различни варианти на умни мрежи по отношение на функции и цена.

Класация на автомобили

Топ 10 на автомобили, които изминават най-дълго разстояние с едно зареждане.

Американската потребителска организация Consumer Reports предостави кратък сравнителен тест на коли, които са най-ефективни по отношение на изминати километри с едно зареждане. В повечето случаи потребителите се интересуват само от чистата икономия на гориво. Добре е да погледнем и към друг тип важна икономия – времето между две пълни зареждания. Важно е автомобилът не само да е гориво ефективен, но и големината на обема на резервоара.

В проучването участват коли, които се движат само с гориво и такива, които са хибриди, т.е. използват гориво и електричество. Целта на изследването да е да се покаже, кои автомобили са най-удачни, когато се налага да пътуваме на дълги разстояния, при липсата на места за зареждане на гориво и на автомобилната батерия.

Най-икономични откъм разход на гориво се оказват някои доста малки автомобили, разполагащи с резервоар само за около 37 литра, като Smart ForTwo and Toyota Prius C. С разход от 5-9л/100км те обаче няма да ви закарат достатъчно далеч, преди резервоарът да се изпразни съвсем.

марка и модел	консумация литра/100 км (комбинирано гориво/ел.)	резервоар	обхват на движение
Volkswagen Passat TDI SE	4,7	70 л.	1110 км.
Toyota Camry Hybrid XLE	6,2	64 л.	1046 км.
Chevrolet Volt	2,4 (електричество)/ 7,4(гориво)	35 л.	523 км.
Hyundai Sonata hybrid	7,1	65 л.	901 км.
Nissan Altima (4-cyl.)	7,6	68 л.	901 км.
Ford F-250 (6.7, turbodiesel)	14,7	132 л.	901 км.
Ford F-150 (V8)	15,7	136 л.	893 км.
Volkswagen Golf TDI	6,2	55 л.	877 км.
Mercedes-Benz E350 BlueTec	9	80 л.	869 км.
Volkswagen Touareg TDI	9,8	85 л.	869 км.

Една от колите в теста, която не се влияе от гориво е Nissan Leaf, защото работи само на електричество. Въпреки това, този вариант също не е за предпочитане, понеже такъв тип кола става безполезна при липсата на електричество. Зареждащи се хибриди, като Chevrolet Volt предлагат най-доброто и от двата типа захранване – с гориво и електричество.

Изминатото разстояние при комбиниране на източниците на енергия за автомобила е около 523 км., което е завидно дълго, а като добавим и възможността да променяте във

всеки един необходим момент източника си на енергия, тази кола става доста удобна в непредвидени ситуации или дори при нужда от спестяване.

В таблицата присъстват хибридни и дизелови седани, които доминират при дълги разстояния, заради съчетаването на отлична икономия на гориво с голям размер на резервоара. В списъка има пикапи, които са в състояние да поддържат пътуване за над 800 км благодарение на двойните резервоари за гориво.

Най-надежден спортен автомобил

Всички искат да карат надеждни автомобили, но не всички зная дали техният е такъв.

Всяка година излизат все повече данни относно надеждността на автомобилите, според марка, модел и други характеристики.

Проучване американската организация Consumer Reports на различни сегменти от автомобилния пазар сочат, че през 2012 г. 11 от 21 спортни автомобила показват подобри показатели по безопасност спрямо предната година. Безопасността се измерва по няколко критерия, някои от които са двигателя, трансмисията, спирачките и електрониката.

В сравнение с предишни години сега само три модела показват ниво на безопасност под средното. Интересен факт, е че американските „Мусколести коли“

(както ги наричат), тази година се представят доста посредствено, като се намират под чертата на средната безопасност. Тази средна зона се простира на около 20 точки от двете страни на нулата (съответно за най-препоръчана и най-непрепоръчана кола). Според проучването Dodge Challenger и Ford Mustang V8 остават извън тази зона. Chevrolet Camaro от 2011 година насам се задържа на една и също позиция при безопасността, тъй като основен проблем продължава да бъде устойчивостта на купето, както и доста други малки проблеми с прозорците, ключалките, вратите, огледалата, багажника и др. Ford Mustang пък от две години има проблеми с трансмисията и окачването. Dodge Challenger пък премина през всички фази от доста добри показатели през

най-надеждни	най-ненадеждни
Nissan 370Z*	Volkswagen Beetle*
Hyundai Veloster*	Mini Cooper S
Mazda MX-5 Miata	Chevrolet Corvette
BMW 128i*	Dodge Challenger
Subaru Impreza WRX/STi	Audi S4*

Използва е информация само за 2012 г., тъй като модела или е нов или е бил преправян(*)

малко над средните показатели до – не-препоръчителните показатели. Също така показва проблеми с купето, спирачките и аудио системата.

Според отчетените показатели, най-надеждният спортен автомобил е Nissan 370Z. Колата е претърпяла доста позитивни промени, след като предишната година има рейтинг по-скоро не-препоръчителна. Това е така, защото явно от Nissan следят проблемите по автомобила и методично ги отстраняват, с което показват как може един модел автомобил да се развива в правилната посока.

Къде да ходим на ски в Европа?

Представяме Ви списък с най-евтините и най-скъпи зимни курорти в Европа, избрани по качество на предлаганите услуги и разделени според пистовите условия, които имат.

През последните години европейските ски курорти станаха честа дестинация за българския турист. Вземайки предвид добрите условия за ски у нас, не всеки курорт в Западна Европа би могъл да отговори на очакванията и изискванията за предлагано качество и цена. В тази статия ще представим най-важните резултати, които установи проучване, проведено от мрежата от Европейски потребителски центрове.

Докладът "Ски курортите в Европа 2012/2013" съдържа информация за 400 ски курорта в общо 26 европейски държави и по-конкретно за тяхната големина, дължината на пистите, наличността на влекае и лифтове, цени и намаления, възможностите за разплащане и други полезни данни. Също така, представя контакти за връзка с почти всички зимни курорти в държавите-членки на ЕС, независимо дали са включени в проучването или не.

Ски курортите са разделени в 6 категории в зависимост от дължината на пистите:

- 0-2 км
- 3-10 км
- 11-25 км
- 26-50 км
- 51-100 км
- над 100 км.

В категорията на малките ски курорти (до 10 км) тези в Република Чехия са на най-добри цени.

Категорията 11 – 25 км е предпочитана от семействата и хората с добри умения в ски спортовете. В тази категория курортът в Sachtický (Словакия) е най-евтиният. А най-скъпият курорт в същата категория е Eikedalen ски център (Норвегия). Българският курорт Чепеларе е на трето място сред най-евтините ски курорти в тази категория.

Категорията 51-100 км е най-предпочитана от напредналите скиори. В тази категория ски курортът Банско е на първо място. Най-скъпият курорт в тази категория е Flumserberg (Швейцария).

Пълният доклад може да бъде намерен в интернет, на страницата на ЕПЦ – България:

www.ecc.bg

Резултати според цени на еднокдневни карти

В таблиците са изведени трите най-евтини и трите най-скъпи курорта според цената на еднокдневна лифт карта за възрастни, разделени по отделните категории.

0 – 2 км	Държава	Ски курорт	Цена еднокдневна карта в евро	Дължина на пистите (км)
Най-евтини				
1	Латвия	Rāmkalni	4,31	0,25
2	Чехия	Sportovní areál Výprachtice	6,93	0,36
3	Белгия	Wanyi Park	10,00	0,60
Най-скъпи				
1	Латвия	Zviedru cepure	50,00	1,20
2	Австрия	Silvretta-Bielerhöhe	34,20	2,00
3	Кипър	Troodos Ski Resort	23,00	2,00
3 – 10 км	Държава	Ски курорт	Цена еднокдневна карта в евро	Дължина на пистите (км)
Най-евтини				
1	Чехия	Sport areál Klíny	12,00	3,4
2	Чехия	Příchovice U Čápa	13,00	2,5
3	Чехия	Ski areál Troják	13,50	2,4
Най-скъпи				
1	Финландия	Messilä	35,00	10
2	Финландия	Sappee Ski Resort	34,50	10
3	Швеция	Hovfjället	33,55	4
26 - 50 км	Държава	Ски курорт	Цена еднокдневна карта в евро	Дължина на пистите (км)
Най-евтини				
1	Швеция	Hemavan/Tärnaby	27,00	35
2	Германия	Skiparadies Sudelfeld	29,00	31
3	Италия	Mera Ski Srl	29,00	30
Най-скъпи				
1	Австрия	Shuttleberg Flauchauwinkel-Kleinarl	44,00	27
2	Австрия	Golm	41,50	35
3	Австрия	Bergbahnen Gargellen - Skigebiet Gargellen	41,50	40
51 - 100 км	Държава	Ски курорт	Цена еднокдневна карта в евро	Дължина на пистите (км)
Най-евтини				
1	България	Ски център Банско (Bansko Ski)	28,00	75
2	Германия	Liftverbund Feldberg	29,00	55
3	Франция	Combloux	29,80	100
Най-скъпи				
1	Швейцария	Flumserberg	50,00	65
2	Швейцария	Motta Naluns, Scuol	45,79	80
3	Австрия	Schmittenhöhe	44,50	77
над 100 км	Държава	Ски курорт	Цена еднокдневна карта в евро	Дължина на пистите (км)
Най-евтини				
1	Италия	Breuil-Cervinia Valtournenche	39,00	150
2	Италия	Comprensorio Sciistico Monterosa Ski	39,00	180
3	Германия / Австрия	Ski Oberstdorf - Kleinwalsertal	41,50	124
Най-скъпи				
1	Швейцария	Matterhorn ski paradise	62,00	360
2	Швейцария	Lenzerheide	54,00	155
3	Италия	Dolomiti Superski	50,00	1 200

*Данните и отговорите на проучването са предоставени от зимните курорти, като за България, запитване е било изпратено до 9 курорта, но само два от тях са предоставили информация.

Икономична ски почивка

Ските и сноубордът са скъпи спортове, които изискват големи суми не само за екипировка, но и за самата почивка в планината.

Както във всяко друго нещо, и при зимните спортове има начини за драстично намаляване на разходите, стига да следвате няколко правила за икономичност и съобразителност.

Ползвайте интернет

По отношение на екипировката

В интернет могат да бъдат намерени множество сайтове, предлагащи ски и сноуборд оборудване (от самите дъски, до всеки необходим аксесоар) на достъпни и дори евтини цени. Голяма част от тези онлайн магазини са с чуждестранна регистрация и включвайки доставката, поръчките могат да се окажат не толкова изгодни. Комбинирайте се повече хора за пазар и поделете разходите. Така няма да усетите таксата за доставяне.

По отношение на почивката

Добре е да следите офертите от тур операторите, тъй като в определени периоди, може да намерите много изгодни пакети за почивка на някой ски курорт. Друг вариант е да преглеждате често сайтовете за колективно пазаруване, но трябва да внимавате за къде запазвате място и да проверите от сигурни източници условията, на които отивате.

Онлайн ски и сноуборд уроци

Ако не сте съвсем начинаещ, вместо да давате големи суми за ски учител, отделете време и прегледайте виртуалните курсове по зимни спортове. Има множество видео материали с професионални инструктори, които ще ви помогнат да се усъвършенствате. Дори могат да бъдат намерени мобилни приложения за смартфон, които съдържат видео инструкции, заедно с подробно писмено описание.

Сравнете цените

Крайната цена на вашата почивка е комбинацията от няколко фактора, които трябва да вземете предвид. Сумирайте разходите и вижте къде реално ще бъде по-изгодно за вас да се прекарате почивката си.

Цени за лифт карти

Цените на ски картите за лифта са различни за всеки курорт. Направете си сметка къде ще ви излезе по-изгодно, имайки предвид трудността и броя на пистите, които предлагат избраните курорти. За начинаещите скиори не е от голямо значение броят трудни писти и техните характеристики, а по-важно е качеството на зелените, леки трасета.

Цени за нощувка

Понякога в офертите за нощувка може да са включени и други услуги като безплатни ски или сноуборд оборудване под наем или включени лифт карти. Това би било една добра сделка.

Цени на ски и сноуборд оборудване под наем

Гардеробите за оборудване предлагат екипировка под наем на различни цени.

Подгответе се предварително

Направете необходимата подготовка преди да заминете на почивка.

Планинска застраховка

Тя е задължителна при качване в планината по това време от годината. Зимните спортове са авантюристични и крият известна доза опасност, а ако нещо се случи в планината, при липса на застраховка, разходите за спасителна помощ и медицински услуги може да ви струва много скъпо. Важно е да се застраховате за целия престой в планината.

Раница с храна

Заведенията по пистите и около лифтовете са с много завишени цени и един обяд би могъл да ви излезе много скъп. По-добре се запасете със сухи закуски и сандвичи и ги вземете с вас на пистата.

Как да разпознаем фалшива банкнота?

В поредица от броеве ви представяме как са защитени оригиналните български банкноти, за да можете да разпознаете фалшива банкнота, ако попадне у вас.

Защитни елементи, за които да следим за оригиналност на банкнотите от 50 лева:

- с релефен печат на лицевата страна на банкнотата са отпечатани изображението на Пенчо Славейков; текстовете „БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА“ и „ПЕТДЕСЕТ ЛЕВА“; числото „50“; винетката от дясната страна върху холограмната лента и текст „50 ЛЕВА“ върху нея

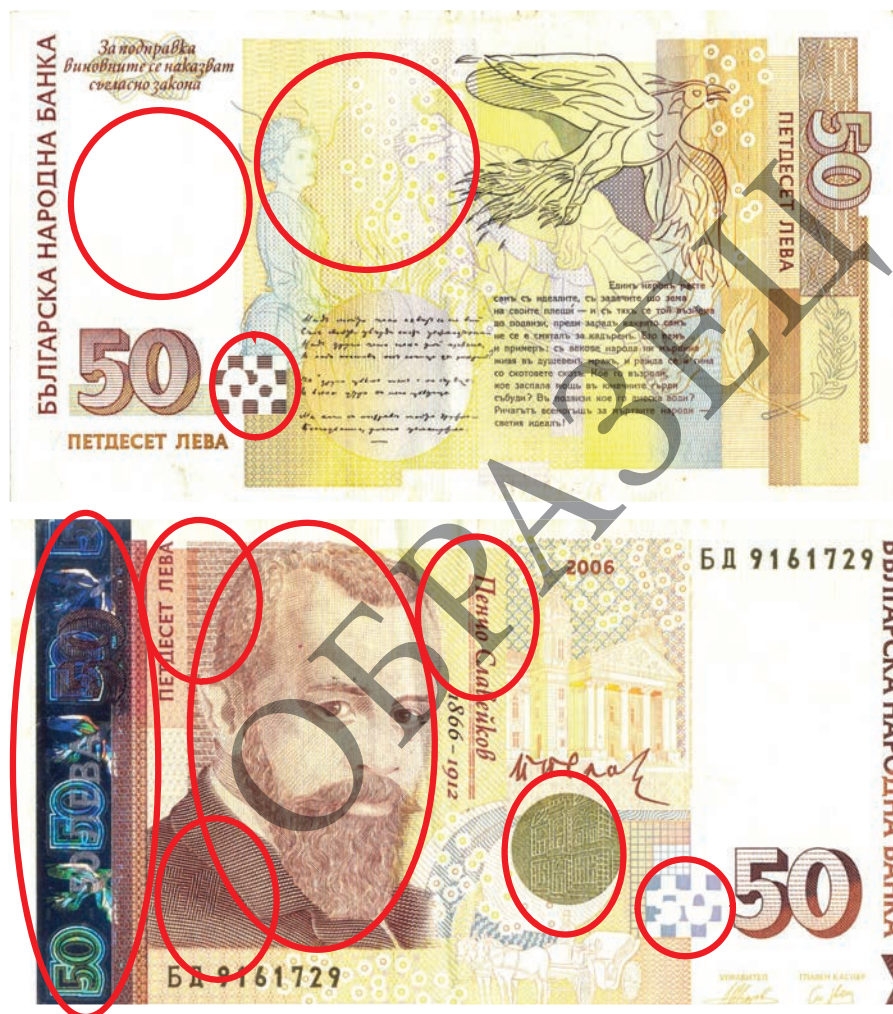
- холограмна лента -- съдържа изображения на птица, числото „50“ и минитекст „ЛЕВА“, преливащи в различни цветове при промяна на ъгъла на наблюдение

- мастило с променящ се цвят, OVI® (емисия 2006 г.) – кръг със сградата на библиотеката, намиращ се под подписа на Пенчо Славейков в дясната половина на лицевата страна на банкнотата, променя цвета си от златист в зелен при промяна на ъгъла на наблюдение

- осигурителна нишка – вградена в хартията тъмна метализирана нишка със светъл минитекст „БНБ 50“, наблюдаваща се от двете страни на банкнотата при поставянето ѝ срещу източник на светлина

- воден знак – полутоново изображение на портрета от банкнотата, наблюдаващо се от двете страни на банкнотата при поставянето ѝ срещу източник на светлина

- регистър на поглед – правоъгълно шахматно поле, разположено долу в дясната половина на лицевата страна на банкнотата, в което при поставянето ѝ срещу източник на светлина от двете страни на банкнотата се наблюдава числото „50“

- скрит образ (емисия 2006 г.) – върху самото на Пенчо Славейков при наблюдение на банкнотата под ъгъл 15–20 градуса се появява изображение на числото „50“;

- микротекст на лицевата страна – хоризонтални линии с текст „ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ“ във фона вляво от портрета; в две вертикални линии вдясно от портрета

- текст „ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ“; текст „50 ЛЕВА“, запълващ числото „50“

- микротекст на обратната страна – текст „ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ“ в лявата част на фоновата мрежа;

- флуоресценция – при осветяване с ултравиолетова лампа (365 nm):

- влакнцата от хартията светят в син, зелен и червен цвят;

- на лицевата страна на банкнотата – в зоната вдясно от холограмната лента ивицата от повтарящи се числа „50“, фонът в дясната част на банкнотата и серийните номера светят в зелен цвят;

- на обратната страна на банкнотата – фигурата на жената, части от фона, перото и розетката в десния ъгъл на банкнотата светят в зелен цвят.

- бифлуоресценция (емисия 2006 г.) – на обратната страна на банкнотата, барелеф на Пенчо Славейков свети в синьо при осветяване с ултравиолетова лампа с дължина на вълната 365 nm и в червено – при 254 nm.

АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ през 2013

В ръцете си държите последния брой на Списание АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ за 2012 година. Приключва шестата успешна година на списанието. Какво можете да очаквате през 2013 година?

Тестове на продукти

През 2013 година ще продължим да публикуваме сравнителни тестове на продукти, извършени от международната организация за потребителски тестове и проучвания (ICRT). Ще продължим да публикуваме тестове на най-новите модели мобилни телефони, телевизори, фотоапарати, преносими компютри и таблети, домашни електроуреди (кафемашини, прахосмукачки, хладилници и др.) козметични продукти и др.

Какви са ползите от тестовете, които публикуваме?

Много от вас вероятно вече са се убедили в ползите от тестовете на продукти, които публикуваме, но нека ги илюстрираме отново накратко. Когато избирате дадена стока, във ваш интерес е да изберете най-доброто съотношение между качество и цена. Но докато цената е известна, то наличната информация за качеството почти винаги е недостатъчна или несигурна (предоставя се от търговците) и няма как да познавате и сравните всички характеристики на стоките като икономичност, надеждност, удобство за употреба, шум или работоспособност. Не можете и да изпробвате продуктите в реална среда. Затова ние правим това вместо вас. Закупуваме продукти от магазините, които предоставяме на водещи европейски лаборатории. Там те се изпитват и оценяват по редица показатели, които ние публикуваме. Изчислява се и обща осреднена оценка, която най-добре ви служи като общ ориентир за качеството на тестваните продукти. Резултатите често могат да ви спестят много пари. Много повече от

цената на абонамента за списанието ни. Например, в теста на прахосмукачки можете да намерите продукт оценен със 73 точки за 229 лева и продукт със 70 точки, който обаче струва 635 лева!!! Сами преценете колко много можете да спестите от само една покупка!

Тестове на хранителни стоки

Българските потребители често изпитват съмнения относно качеството на храните на пазара. Знаем че в шунката или пилешкото има вода, но не знаем в коя марка то е най-ниско или най-високо. Не знаем и дали сиренето е достатъчно зряло или не, дали е направено изцяло от мляко или съдържа растителни мазнини. Нашите тестове разкриват за вас реалната картина за всеки изпитан продукт. През 2013 година ще направим всичко възможно отново да изпитахме качеството на най-популярните храни като млечни продукти и колбаси. За съжаление тези тестове са много скъпи и без проектно финансиране осъществяването им ще бъде много трудно. Надяваме се държавните органи все повече да осъзнаят нуждата от провеждане на сравнителни изпитвания на качеството на храните и да подпомогнат извършването на такива тестове по-често.

Проучвания на услуги

За да подпомогнем потребителите при избора на най-изгодни параметри при предоставянето на различни видове услуги, ние проучваме и сравняваме условията на предлагани услуги като тарифи на мобилни оператори, кабелна телевизия и доставка на интернет. През 2013 година ще публикуваме актуализирани сравнения на условията, за да можете да изберете най-изгоден тарифен план.

Наред с това ще публикуваме и резултатите от изследвания от типа „таен клиент“, с които проверяваме доколко се спазват правата на потребителите при предоставяне на различни услуги в търговските вериги, банкови и застрахователни услуги.

Финансови проучвания

През 2013 г. ще публикуваме и сравнителни проучвания на финансови продукти – банкови такси, депозити и разплащателни сметки за физически лица, както и потребителски и ипотечни кредити и кредитни и дебитни карти. Тази информация може да ви бъде полезна при избор на конкретен банков продукт, за да намирате лесно най-изгодните предложения без да губите време и усилия в проучване на пазара.

Пазарни съвети

През 2013 г. ще продължим да публикуваме мониторинговите резултати по различни теми. Чрез тях можете да се информирате за различни нелегални и незаконни търговски практики, свързаните с това рискове и начините за тяхното избягване. В рубриката ни „Съветник“ ще продължим да ви даваме съвети при избора на конкретни стоки или съвети за тяхното използване.

Както и досега темите за здравословно хранене, здраве и екология ще продължават да заемат приоритетно място на страниците ни.

Очаквайте и актуална информация за опасни продукти, забранени за реализация на българския пазар.

Важно!

Благодарим на всички наши абонати и читатели и очакваме вашите препоръки относно съдържанието и начина на предоставяне на информацията в него. Можете да се свързвате с редакцията на тел. 02/9890106 или на електронна поща – bnap@bnap.org

Модел	Цена	Оценка на качеството
BOSCH BSGL52230	229 лева	73 точки
BOSCH BSG8PRO2	635 лева	70 точки
ROWENTA RO 5921	485 лева	54 точки

Резултатите от теста могат да ви спестят от 256 до 406 лева !!!

КАК ДА ПОЛУЧАВАМ СПИСАНИЕ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ?

1. КАТО СТАНЕТЕ ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ

СТАНДАРТНО ЧЛЕНСТВО – 25 лева за 2012 година, включва:

- Абонамент за списание АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ за съответната календарна година.
- Всички информационни издания на АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ, издадени през 2011 г.
- Разширен достъп до информацията в интернет страницата на асоциацията – достъп до резултатите от тестове на продукти и услуги, статии и полезна информация.

ПЪЛНО ЧЛЕНСТВО – 40 лева за 2012 година, включва:

- Всичко, което получавате чрез „Стандартното членство“ плюс безплатна индивидуална правна консултация с юрист и до 3 писмени консултации от специалисти на АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ при разрешаване на потребителски спорове с търговци и производители.

ОН-ЛАЙН ЧЛЕНСТВО - 15 лева за 2012 година, включва:

- Разширен достъп до информацията в интернет страницата на асоциацията – достъп до резултатите от тестове на продукти и услуги, статии и полезна информация

2. АБОНАМЕНТ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА – 30 /тридесет/ лева за 10 броя на списанието (издава се фактура).

Най-лесно може да станете член АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ на адрес:

<http://aktivnipotrebiteli.bg/продукти-и-абонаменти>

3. СПИСАНИЕ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ може да закупите от веригите **Кауфланд, Фантастико, Т-маркет**, както и от следните обекти за плащане на битови сметки в София и Варна:

Район	Адрес
Гр. Варна	
Приморски	Ул.Роза и ул.Ян Палах
Одесос	Ул.Цар Петър и ул.Ал.Рачински
Аспарухово	жк Аспарухово, Спирка с-у ОУ ХР.Ботев
Младост	Ул.Под игото и ул.Капитан Райчо
Владиславово	жк Владиславово, III м.р. до бл.302
Владиславово	жк Владиславово, II м.р. п-р Кайсиева градина
Одесос	Площад "Мусала"
Гр. София	
Сердика	В сградата на Р-н Сердика
Лозенец	П-р "Римска Стена"
Възраждане	"Женски п-р", Адм.сграда
Слатина	Пазар "Ситняково"
Красно село	Пазар "Красно село"
Триадица	Пазар "Иван Вазов"
Овча купел	Пазар „Овча купел 2"
Искър	Пазар „Дружба1"
Връбница	Пазар „Връбница"
Подуяне	Пазар „Хаджи Димитър"
Слатина	Пазар "Слатина"
Искър	Пазар „Дружба" 2
Надежда	Пазар „Толстой"
Лозенец	Пазар "Хлад.-Сребърна"
Възраждане	Метростанция Константин Величков
Подуяне	Пазар „Герена"
Младост	Пазар "Младост 4"
Средец	Метростанция Су "Кл.Охридски"
Изгрев	Метростанция Ж.Кюри
Младост	Метростанция Младост
Люлин	Руски пазар, Абонаментно бюро на ЦГМ
Средец	Метростанция Ст."В.Левски"
Студентски	Метростанция ГМДимитров
Средец	Метростанция Сердика
Връбница	Метростанция Обеля
Люлин	Метростанция Западен парк
Люлин	Метростанция Люлин
Младост	До Р-н Младост, Абонаментно бюро на ЦГМ
Младост	жк Младост 2, РУМ Младост
Илинден	Метростанция Вардар
Триадица	бул. „Ст. Тошев", бл. 221А, вх. „Б", партер
Сердика	Бул. „Първа българска армия" и бул. „Каменоделска"
Студентска	бул."Акад.Борис Стефанов", с-у Зимния дворец
Слатина	ул."Николай Коперник", пред бл.109

Показалец на по-важните теми в списанието

Тестове

Авто навигации	9/2011
Антивирусни програми	3/2011
Автомобили - спирачки	2/2011
Айряни	8/2011
Батерии	4/2011
Батерии	5/2011
Видеокамери	5/2011
Вино	10/2011
Външни хард дискове	4/2011
Вода за уста	7/2010
Дезодоранти	9/2011
Детски колички	6/2010
Дигитални фоторамки	2/2012
Диетичен хляб	1/2011
Електронни книги	6/2011
Енергоспестяващи лампи	4/2011
Кисело мляко	3/2011
Колбаси	10/2011
Кухненски абсорбатори	6/2012
Мобилни телефони	4/2012
Пелени	3/2012
Перални машини	1/2012
Принтери	6/2012
Сирене	2/2011
Таблети	1/2012
Телевизори	5/2012
Тигани	4/2012
Тоалетна хартия	2/2012
Фотоапарати	8/2011
Фотоапарати	3/2012
Хляб	1/2011
Хляб	5/2011
Ютии	5/2012

Проучвания

Здравноосигурителни фондове	1,2,3/2011
Найлонови торбички	6/2012
Едногодишни депозити	1/2012
Такси при теглене от банкомат в ЕС	5/2011

Справочна информация

Електроуреди рециклиране	5/2010
Е номера - антиоксиданти	6/2010
Е номера - консерванти	5/2010
Знаци за текстил	2/2012
Кодове за времето	1/2012
Миешки препарати - символи	2/2010
Символи на пластмасите	2/2011
Сравнение на цени България-ЕС	3,4/2011
CO2 емисии от нови автомобили	5,6,7/2011

Опасни стоки

Вид на стоката

Уред

Описание на продукта

Електрическа кана, марка NEO, модел KE-1700

Вносител

„К и К Електроникс“ ЕАД,
гр. София

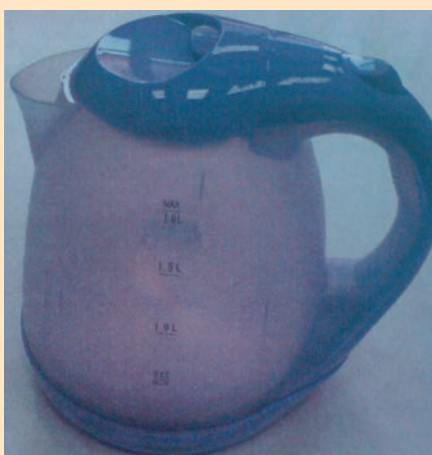

Опасност/естество на риска

Електрическата кана е проектирана и изработена по начин, който не осигурява електрическа и механична устойчивост на контактната система на уредния съединител при 10 000 цикъла, тъй като каната не е годна за по-нататъшна употреба след 3 800 цикъла.

Вид на стоката

Уред

Описание на продукта

Електрическа кана, марка NEO, модел KE-1800LED

Вносител

„К и К Електроникс“ ЕАД,
гр. София

Опасност/естество на риска

Електрическата кана е проектирана и изработена по начин, който не осигурява електрическа и механична устойчивост на контактната система на уредния съединител, което води до нарушение на изолацията и създава опасност от нараняване на хората.

Актуален списък с всички опасни стоки, забранени за реализация на българския пазар, може да бъде намерен в интернет страницата на Комисията за защита на потребителите на адрес: <http://bit.ly/coNXN9> и в страницата на Държавна агенция по метрологичен и технически надзор на адрес <http://bit.ly/cTkGe0>

В следващия брой четете:

Сравнителен тест на таблети

Таблетите са едно от най-популярните устройства на пазара от няколко години насам. С какво един таблет може да ни привлече? Заслужава ли си покупката му? Отговори на всички тези въпроси ще намерите в нашия сравнителен тест на 27 модела най-известни и продавани в България таблети.

Сравнителен тест на кафемашини

Как да изберем кафемашина за еспreso кафе? Кои са най-подходящите модели за домашни условия? Тестът в следващия брой ще ви помогне да се ориентирате да направите най-добър избор, с което можете да спестите доста пари от подходящата покупка.

Пътуване с автобус

От 1 март 2013 година влизат в сила нови права на пътниците пътуващи с автобус. Ще ви запознаем с всичко, което трябва да знаете, когато пътувате с автобус – задължения на превозвачите, права на пътниците при отмяна, закъснение на пътуване, загубен или повреден багаж, контролен орган и предвидени санкции.

ул. Врабча 26, София 1504
тел. 989 01 06, bnar@bnar.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Активни потребители не публикува търговски реклами. То се издържа само от вас. Купувайки списанието, вие поддържате независимостта му от интересите на търговците!

